

REDAȚIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
un an 20 cor. pe 1/2
10 cor.; pe 1/4 de an
cor.; pe 1 lună 2 cor.
rili de Duminecă pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
străinătate pe an:
40 franci.

manuscripte nu se napoiază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Serisori nefrancate nu se
primesc.

Anul IV.

Număr de Duminecă

Nr. 3

0 pățanie și un sfat.

(R.) Toate foile ungurești din
Budapesta aduc știrea, că într'un
moment de sub Podgoria Aradului, la
Bărațca, un avocat ungur, luându-se
ceartă cu un Român, care se du-
se la dînsul în afacere de proces, a
frit cuțitul în pieptul Românului; în
 câteva clipe Românul și-a dat suflul.

Foile ungurești din Arad nu scriu
nimic despre întemplerăa aceea.
De ce? Pentru-că chiar Ungurii
trebuie să le fie rușine. Un advo-
cat care trăiește de pe spinarea Ro-
mânilor, nu trebuie să omoare, e de-
sul să ocarască p'un Român, pentru-
că noi toți să putem zice, cu drept
răzvrătit: *Români! blăstămați să fie aceia
între noi, cari calcă pragul unui ad-
ocat neromân.*

Ear' foile maghiare din Arad știu
ate, că dacă nu s'ar duce Românii
advocații unguri și Ovreii, mulți
între acești advocați ar trebui să-și
chidă cancelaria.

Știm însă tot așa de bine și noi
advocați, cari mai mult strigă îm-
potriva Românilor, bună-oară d'alde
arabă, și-au făcut stare înțeleși
în fapt, că o mulțime de Români
avut slăbiciunea și păcatul să se
că nu la avocat Român, ci la cel
străin de neamul românesc, cari —
Barabăș — pe când în cancelarie
zice Românului — se înțelege:
lui pe care-l știe cu stare — „drage
stare”, că atîta știe și el româneste,
Dieta din Pesta dă pe noi, în cât
r-că am fi dușmanii acestei țeri.

Toceai de aceea, suntem datori
și, cei-ce cu adevărat voim să slu-
nim neamului nostru, ca și cu acest
ilegiu, să atragem luarea aminte a
șarilor noștri asupra rēului obiceiului
mai bine: a păcatului neiertat de
merge cu procese la advocați străini
neamul românesc, ba încă la ad-
ocați, cari nu odată au dat dovezi
și urăse și batjocoresc pe Români.

E o adevărată primejdie națională
ast lucru.

Intâiu pentru că în chipul acesta
mâinii ajută să se îmbogățescă
unii cari lucrează din răspuțeri
nu slăbirea Românilor. Și a doua:
stru-că mergînd țeranii noștri la
advocați străini, Ungurii și Ovreii cu
pt cuvînt pot zice: eată, cărtu-
lii români nu se bucură de dra-
tea țeranilor; — își iau astfel cu-
iu să lovească încă și mai mult
noi, cei cari ne-am închinat viața
luptăm pentru popor.

Poporul dacă dorește deci o
rte mai bună, să asculte sfatul
tru, a celor cari luptăm în șirele
aiu, și departe să se țină de
ce este străin: de avocat străin,
negustor și meșteșugar străin, că
el nici-odată nu ajungem să ne
legăm și să fim destul de tari a
împotrivi potopului străinismului
tuturor loviturilor venite asupra

noastră toceai din partea celor în-
grășați din sudoarea Românilor.

Atragem luarea aminte a țera-
nilor noștri asupra acestui rēu, cu
atât mai ales, cu cât d'o vreme în-
coace advocații străini au năvălit și
asupra satelor românești, unde—ca și
la Bărațca—li vedem cu câtă „bună-
vointă” (?) se poartă față de Români.
Sunt comune românești, în cari s'au
încuibat chiar câte 2—3 advocați
străini și, durere, Românii se duc la
ei par-că mai bucurosi de cât la
Români.

E un păcat al Românului să-l
creadă învățat și domn numai pe
strein... În sufletul Românului iobăgia
de veacuri a înrădăcinat, par-că, cre-
dinta, că din sinul nostru nu se pot
ridica oameni mai aleși și cu
priceperea streinilor... Li vine ciudat
și se întrebă cu indoeală: ce adevă-
feciorul vecinului seu, pe care l'a
văzut jucându-se prin praful satului,
să poată fi bun avocat? Se duce
mai bucuros la Moritz ori Kobi, fiul
arēndașului care a jefuit satul...

Să înceteze odată păcatul acesta!
Să ia aminte fiecare sătean, că
mergînd la străin, acesta nu va
avea alta grijă de cât ca pric
procesul ce l'i-s'a încredințat, „să tunda”
— cum zice Românul — cât s'o
putea mai mult și pe unul și pe
altul! Și cine nu știe oare, că din
păcate, Român cu Român se ceartă,
și astfel avocatul strein ori câștigă
ori perde procesul, cheltuelile tot un
Român le plătește!

Am auzit însă plîngerii, că și în-
tre advocații români ar fi unii prea
lacomi. Se poate! Cine nu știe însă
că străinii toți sunt lacomi? Și —
la toată întemplerăa — nu poate să
fie un străin mai milos față de Ro-
mân de cum este și trebuie să fie
Românul!

Și încă ceva: când e vorba că
am cheltuit, pentru neam pierdere
este numai când cu banii noștri am
îmbogățit pe strein.

Eată de ce trebuie să folosim
fiecare prilej intru a sfătui pe Ro-
mâni: nu calcați pragul streinilor, ci
Român la Român să se ducă în toate
necăsurile și nevoile, dar' mai ales
atunci, când e vorba de a cheltui
banii.

Cine altfel face, mare păcat
săvîrșește!

„Kronstädter Zeitung”, organul sași-
lor tineri dela Brașov, în numărul său dela
18 Ianuarie n. reproduce articolul remarcă-
bil al ziarului „Deutsche Zeitung” din Viena,
articol în care se arată pe larg cum dela
procesul Memorandului încoace relațiunile din-
tre Români și Maghiari departe de a se fi
schimbat în bine, dar s'au înrăutățit încă.
Arată cum chiar procurorii de stat înveni-
nează lucrurile, numind, cum a făcut contele
Lazar, „cap de bandiți” pe Avram Iancu, ma-
rele erou român. Ziarul german scrie d'ase-
meni și despre interpelarea pe care a făcut-o
în congregația dela Sibiu dl Dr. Comșa.

Fiumanii contra Ungurilor. În
scara de 24 Ianuarie n. mai mulți Un-
guri din Fiume au fost zdravăn bătuți
de Croații și Italienii d'acolo. Câți-va
Unguri se duceau adică la un bal co-
stumat, îmbrăcați fiind ungurește. Cro-
ații și Italienii s'au luat după ei până
la caferecia „Coroana”. Aici alți Un-
guri au vroit să apere pe frații lor luați
la goană și astfel iute s'a încins o bă-
tae sângeroasă, cărei poliția abia i-a
putut pune capăt.

Despre cauza bătăii, „Budapesti
Hirlap” (de la 25 Ianuarie) scrie:

„Italienii și Croații, cari înainte
se urau de moarte și se băteau, a-
cum s'au înfrățiți ca împreună să bată
și să urască pe Unguri.”

Și totuși înțelepții Ungurimei, în
loc să caute mijloacele prin care să îm-
buneze pe nemaghiari, pe fie-care zi
născocesc câte ceva urit naționalităților.

LA CONGREGAȚIE.

Luni, la 29 Ianuarie n. se va ține
adunarea generală de iarnă a congregați-
unii comitatului Aradului.

Fiind la ordinea zilei afaceri de în-
semnătate, toți membrii români sunt ru-
gați să se prezinte.

Ca de obicei, clubul român comita-
tens va ține, la locul obicnuit, o confe-
rență prealabilă în preseara congregați-
unii.

Plățile oficerilor.

(U). Dela învățătorii legea cere
calificația de patru clase medii și
patru ani de preparandie, și le hotă-
rește un salariu de cel puțin 300 fl.,
destul ca să nu peară de foame, dar
puțin pentru un traiu cinstit. De aci
încolo li lasă în grija susținătorilor
de școale de a le face plătuță și mai
bună. În schimb pentru această plată
le cere cea mai grea și de mai mare
însenătate lucrare în stat: a crește
obștea cetățenii luminați și a feri țara
de rēuțai.

Dela oficerii cere legea tot pa-
tru clase medii și patru de școală
militară, adevă această calificațiune,
și în schimb le dă minimalul plății
de patruori atît de mare ca și
unui învățător și apoi cu avansări mari,
și câte înlesniri se pot, toate. În
schimb pentru aceste jertfe ei împli-
nesc o slujbă comodă: de a fi stăpâni
pe viața soldaților.

Acum se debate în Dieta țerii
proiectul asupra urcării salariilor ofi-
cereștii, va să zică se pregătesc noue
jertfe pentru țară.

Ar fi vremea cea mai potrivită de a
face nițică asemănare între plățile din
starea civilă și din starea militară și apoi
între serviciile ce le fac țerii învăță-
torii și oficerii. Mai presus de toate
însă ar fi de dorit să se ispitească
pricina sinuciderilor din cale afară
multe și a mortalității soldaților, între

cari deși aleși sunt cei mai sănătoși,
— totuși mortalitatea e bătătoare la
ochi.

Ne îndeamnă la aceasta mai ales
casurile nespuse de triste ale morta-
lității din garnisoana Aradului, ce ne
face a presupune, că tratamentul sol-
daților e prea greu și neomenos.

Dar' noi nu avem deputați în
Dieta, n'are cine să vorbească în nu-
mele nostru și pentru fiii noștri, ear'
domnii maghiari n'au grije de acea-
sta ci numai de caracterul politic al
armatei, că nu e destul de maghiară,
duh și comandă maghiară le trebuie,
de aci încolo piară lumea.

Scriem acestea ca cel puțin de-
putații de naștere români, cari însă
represintă guvernul, să-și aducă
aminte de floarea națiunii, de tineri-
mea noastră și să-și ridice glasul pen-
tru ocrotirea lor de schingiurii, și apoi
că țeara nu e pentru-ca să se
facă părăzi militare pe conta ei, ci
ca să se îngrijească de pacea lăun-
trică și de bunele relațiuni în afară, ca
să nu aibă lipsă de un colos atît de
mare de armată, ci din contră, să se
ridice în cultura productivă pentru
țeară, căci mintea luminată câștigă
și adună, ear' glonțul împrăștiat și ni-
micește.

Mai lucet cu sdrăncănirea ar-
melor și mai des cu drepturi'e popoa-
relor!

DIN ROMANIA

Dela Senat. În ședința dela 22 Ianua-
rie (întâia după vacanță) prezidează dl Th.
Văcărescu, vice-președinte. Prezenți 63 d-ni
senatori.

Dl Vice președinte comunică Senatului
răspunsul dlui președinte de consiliu al Re-
gatului Italiei la telegrama de mulțumire și
omagii a Senatului Românesc. (Aplause).

Apoi face elogiul decedatului Menelas
Ghermani și declară vacant colegiul I de
Senat din R-Sarat.

Dl general G. Manu citește decretule
relative la schimbarea ministerială (numi-
rea dlui T. Ionescu la finanțe, a dlui Istrate
la culte, și a dlui I. Grădișteanu la lucrări
publice), la concediul acordat dlui G. Gr.
Cantacuzino și la însărcinarea dlui general
G. Manu cu președinția consiliului.

Spovedania Englezului.

(Se potrivește însă foarte bine și la alți asupri-
tori îngâmfați.)

Îndeplinind dorința, ce s'a dat
pe față în obștea poporului englez,
ziarul „Daily Telegraph” publică pe
larg convorbirea ce a avut-o unul
din reprezentanții sei în lumea mare
engleză, cu „unul dintre cei mai re-
numiți și experimențați oameni în
ale științei războiului”. Reprezentantul
foaiet englezești scrie:

„Fiecare națiune se împotrivesc a re-
cunoaște înfrângerile sale, dar' nu este
națiune, care în privința aceasta ar fi atît
de îndărătnică, ca și noi Englezii. Pare că
ne închipuim, că suntem nu numai în
timpurile de față, ci de la natură chiar și
pentru totdeauna aleși a fi cea mai mare țeară
din lume. În adâncul inimii noastre nu
putem cuprinde, că o oare-care neglijență
sau scăpare din vedere ne poate face să

perdem superioritatea noastră de drept; sau că vre-una din națiunile inferioare ar pute îngrămădi destulă putere și experiență, pentru a ne răspunde într-o zi și a ne lua locul.

„În ochii noștri *Francezul* este un lăudăros: *Germanul* un pedagog în niște cioboate groase; *Rusul* un barbar și rău. În ciuda vorbelor noastre late de a învinge peste ori-ce depărtare; despre lesnicimea de a se înțelege popoarele ele între ele; despre comunitatea culturii și mai știu eu ce vorbe frumoase, — noi Englezii suntem poporul cel mai neaccesibil insular din lume. Această proprietate a noastră supra-prețuire și desprețuire a vecinilor noștri sunt tocmai acele însuși, care stărnesc și astfel indignarea întregului continent și ne bagă într-o incurcătură fără leac, când suntem puși la probă.

„Este acum în lume în contra noastră o preocupare, precum ea era odinioară; sub *Ludovic XIV.* și mai târziu contra *Franciei*; ear' da'ă nu ne vom reculege în curând, împotriva împărăției englezești se va încheia o așa coalitie, ca la timpul său contra lui *Napoleon*. El însuși deșteptase în Europa dorința de a-l nimici; și dorința se făcu trup.

„Aroganța poporului nostru insular, care nici când nu vrea să respecte deplin pe protivnicii săi, popor care nici odată nu vrea să preîntâmpine primejdii și a lua măsuri de siguranță — eacă vechea slăbiciune temeinică, care a dat naștere la starea de azi, ear pentru aceasta să nu facem răspunșabili pe generali sau guverne, ci înțelegem națiunea. Acest păcat ereditar de a disprețui mereu și nelcetat pe alții, nu va fi poate vindecat decât atunci, când Englezii vor căpăta ceva spre aducere aminte din partea unui adversar european.

„Suntem demoralizați în urma victoriilor noastre asupra raselor sălbatice și am uitat cu totul, că cu războiul stă treaba întocmai așa ca și cu muzica: a te deprinde rău este mai stricăcios decât a nu te deprinde de loc.

„Și de ce am desprețuit pe Buri? N'am cunoscut aproape nici pe un Englez din Africa-sudică, care n'ar fi fost convins că Buri sunt niște „lași ticăloși“, care nici când n'ar pute da pept la pept cu soldații englezi. Nainte de ultimul război cu Buri nici un lucru n'ar fi putut convinge pe ofițerul englez, că acești Buri murdari nefrisați (*budös boeskor, töl nem ember*. R. „Tr. P.“) ar pute să se lupte cu soldații englezi bine instruiți și uniformați. Și acum ce vedem? Trupele britanice cele mai harnice, ce vrodată au fost duse în război, sunt încungurate, impresurate (și bătute cumplit R. „Tr. P.“) în toate părțile. Eacă o situație, care ar pute să ne vindece de orbul nostru egoism național...

„Pentru ca lucrurile să se întoarcă earăși spre bine, trebuie să ne lăpădam de teoria (gândul) superiorității noastre naționale și să învățăm de cu vreme, că trebuie să facem tot aceleași opintiri persistente și rezolute ca și celelalte națiuni, pentru a ne menține la înălțime celorlalte lumi...

„Nu știu, dacă vom mai încerca înfrângeri și mai departe în Transvaal (scriesele acestea apăruseră în foaia engleză pe la 6 Ianuarie R. „Tr. P.“) Dacă da, atunci nu sunt sigur oare n'ar fi asta tocmai ceva bun pentru noi. Că războiul se va sfârși în urma urmelor cu biruința noastră, e sigur (Eacă cum s'a îngelat vestitul cunosător în ale războiului R. „Tr. P.“); dar cu cât va fi mai țepăpână lecțiunea ce o vom căpăta, cu atât mai bine. Căci avem trebuința a fi pedepsiți, încă binișor, pentru înșălfarea noastră națională“

Teama de Români.

Kossuth Ferencz, fiul mic al vestitulului său tată, scrie în „Egyetertés“ (dela 25 c.) un articol în care-și arată frica mare de Români.

Eată ce zice anume:

„Unitatea de stat maghiar numai un singur neam o primejduște serios: *neamul românesc!*

„Românii aceștia sunt primejdiști prin însușirile lor. Ei țin adică la limba lor cu o putere de nelvins; ear Ungurul este îndată gata a vorbi o limbă străină, așa că în comunele amestecate, *Ungurimea vorbeste și ea românește.*

„Pe întreaga *Câmpie* (ardeleană) până la Cluj aproape, cel în căsătorie mixtă,

vorbesc limba românească. *E fapt că în Ardeal cele trei neamuri* (Ungurii, Secuții și Sașii) vorbesc între dânsese românește.

„Poporul românesc nu numai prin aceea atrage la sine pe alții, că ține la limba sa și nu vroeste să vorbească altă limbă, dar și prin alte însușiri. Cel care îi cunosc bine pe Români, vorbesc cu multă laudă despre obiceiurile drăguțe ale acestui popor; se mulțumesc cu puțin, totdeauna sunt veseli, așa că neamurile străine ce locuiesc aproape de Români, se apropie bucuros de ei.

„Românii au reușit ca din școlile lor și din autonomia lor largă bisericească să facă un puternic cuib național. Pentru ei legea gr. orientală a devenit lege națională. Pentru liturgia lor românească Secuții gr. cat. din Kebeel, Șovard, Șovata, G. St. George etc. au fost siliți să învețe românește și s'au și romanizat pe jumătate.“

„Și totuși chiar acum, frunțașii maghiari își frământă capul cum să ne facă Unguri, cu ajutorul colonizărilor. Le am spus-o însă și le-o mai repetăm: *trudă zadarnică!*

Bánffy nu se astimpără.

O știre proaspătă din Budapesta spune, că în cercurile politice și ziaristice de acolo se vorbește cu foarte mult interes despre o acțiune mai nouă, pornită de fostul ministru președinte *Bánffy Dezső*. S'a ținut adică acolo Mercurii seara o ședință de constituire a unei noi societăți pe acți, care cu începere din 1-a Februarie să scoată în capitală o mare gazetă politică bánffyistă.

Știrea e privită de patrioții cu îndoit interes. De la încetarea foilor guvernamentale „Országos Hirlap“, „Nemzet“ și „Magyar Ujság“ o multime de publiciști „liberali“ dar fără pâne se învârtesc prin capitală pe la Bánffy mai ales stăruind să scoată o foaie mai mare de cât toate câte Bánffy-știi le aveau înainte. Mai de interes e însă împregiurarea, că conducătorul politic al noului ziar cotidian are să fie însuși baronul Bánffy.

Noua societate pe acți s'a constituit cu un capital de 400.000 coroane și noue din zece părți ale capitalului sunt proprietatea exclusivă a lui Bánffy.

Noua gazetă va apăre — zice se — în fe-care seară și va fi mai mare decât ziarele „Magyarország“ ori „Magyar Nemzet“, ear numele ei va fi: „Szabad Szó“ (Cuvânt Liber!). Ca redactorii se pomenește: Dr. Fáy Ede dela „Egyetertés“, ca șef-redactor, apoi *Kende Zeigmond*, fost redactor la „Magyar Ujság“ și *Kobor Tamás*, cel cu articolul sensationali din revista „Het“.

Pe aceștia o să-și căpătuiescă acum cuconul Bánffy, ear în schimb acești „alesi“ trabanți ai lui, vor ave să lupte pentru „principiile mărețe“ ale fostului satrap al țerei.

Războiul buro-englez.

Tot știri rele pentru Englezi. La Londra ministerul de război a publicat deja lista celor 8000 Englezi morți, prinși și răniți în lupta cu Buri din Transvaal. Ear cât despre neliniștea marelui oraș, se telegrafează, că de Mercurii mil de oameni stau zău întreagă înaintea ministerului și cu o nespusă grijă așteaptă știri...

Ear știrile ce vin sunt nu se poate mai rele. Generalul *Warren*, care plecase să despressoare *Ladysmithul*, stă pe loc de 4 zile, deoarece-ce Buri de la *Spions-Kopp* sunt așa de tari, că în zilele de 22, 23, și 24 Ianuarie au respins de mai multe ori năvala Englezilor. Și fără a lua dealurile de la *Spions-Kopp*, armata engleză nu poate înainta. Sâmbătă până noaptea târziu s'au bătut și Englezii au suferit pierderi grozave. La fie-care privilegiu Buri dovedesc nu numai că au armele cele mai bune, dar că și știu să lupte cu vitejie și înțelepciune.

Eată, de pildă, ce se telegrafează despre lupta de la *Magersfontein*:

„Generalul *Burilor*, *Cronje*, a înțins cursă Englezilor după cum urmează: Pe virful dealurilor a pus

Buri cu puști *Henri-Martini*, ear între tufele de la poalele dealurilor a pus de cei cu arme *Mausers*. Englezii pe cei de la poale nu i-au observat însă, căci pușca *Mausers* are praf fără fum, și astfel au înaintat trăgând tot înspre vârful dealurilor, în vreme ce Buri de la poale trăgeau de minune și fără să le șuere măcar un glonț la ureche. Englezii s'au aproiat până la 30 pași de Buri și numai atunci au observat cursa. Au luat-o la fugă, căci focul *Burilor* era năpraznic.“

O știre din Londra, primită din *Spearmansfarm* cu datul 25 l. c. vestește acum următoarea „învingere“ a Englezilor:

„Trupele generalului *Warren* Marți noaptea au ocupat *Spionskopp-ul*. Oastea engleză a surprins o trupă a *Burilor* astfel, că aceasta a iuat-o la fugă. Locul cucerit astfel Englezii și-l-au ținut zău întreagă, deși au avut să îndure un atac foarte înverșunat. *Pierderile de azi sunt foarte mari și generalul Wodecap este grav rănit.*

O altă știre însă, sosită în același timp la *Bruxella* vestește:

„Generalul *Warren* a ocupat numai un mic punct al *Spionskopp-ului*, care era apărat abia numai de o gardă compusă din câțiva soldați *Buri*. *Spionskopp-ul* însuși este ocupat de 10.000 de *Buri*. Ministrul de război englez a mărit știrea despre neînsemnata învingere, numai ca să mai dea o mică nădejde celor din parlament despre mersul nenorocos al războiului“.

Din *Spearmanscamp* cu datul 23 l. c. se vestește:

„Bombardarea între *Buri* și Englezi a ținut toată ziua și trupele engleze nu pot de loc să meargă înainte. *Buri* nu numai că au aci mai multe tunuri de cât Englezii și că în liniă neîntreruptă coasta dealului de la *Drakenberg* o țin ocupată mai multe miluri spre răsărit, — dar' ei par a fi pregătiți de luptă pentru timp neprevăzut“.

O conferință importantă.

Umiditatea pământului în 1900. În 10/22 Ianuarie, societatea de științe fizico-chimice din București a ținut ședință publică în una din sălile Universității. Aceasta ședință a fost onorată cu prezența d-lui general *Manu*, președinte ad-interim al Consiliului și ministru de interne și fost președinte al societății. D-sa a și deschis ședința și a presădit-o.

La ordinea zilei era conferința d-lui *Cornel Roman*, directorul stațiunii agronomice dela *Ferestrău*, despre „umiditatea pământului în anul 1899 și despre efectele umidității asupra vegetației“.

A vorbit mai întâu despre modul și gradul în care umiditatea este reținută de diferitele soluri, și despre procentele de umiditate necesare pentru creșterea plantelor. Apoi a arătat experiențele făcute la stațiunea agronomică și rezultatele obținute în anul trecut 1899. Îndeosebi interesantă este constatarea, că umezeala aglomerată în timpul iernii este de cea mai mare importanță pentru recoltă, și că seceta din iarna trecută a contribuit poate chiar mai mult la dezastrul ce-l avem, decât seceta din timpul verii.

Planta care a resiatat mai bine secetei a fost lucerna, care din cauza rădăcinilor sale lungi pătrunde în pături foarte adânci ale solului unde umezeala este mai bine păstrată. Conferențiarul a insistat foarte mult asupra importanței ce ar trebui să se dea culturii lucernei, care este cea mai avantajoasă plantă furajeră din toate punctele de vedere, atât a calității și cantității, cât și a culturii. Solul României, atât din cauza adâncimii, cât și a compoziției sale, este excelent pentru cultivarea lucernei. Conferențiarul îndeamnă cu căldură pe ministrul domeniilor, să ia măsuri ca lucerna să fie sămănată în întinderi cât mai mari în țară. Cu chipul acesta vom fi feriți pe viitor de crize agricole atât de generale, căci am asigura pentru totdeauna nutrețul vitelor noastre.

La sfârșit dl *Roman* a arătat încercările ce trebuiesc făcute în toate părțile

șerei pentru a constata umiditatea solului, căci numai în chipul acesta vom pată fa o agricultură sistematică și rațională.

Grevele minerilor.

De mai multe zile zeci de mii de muncitori în ocnele de cărbuni din câteva țeri austriace s'au pus în grevă, adică au încetat toată lucrările în ocne. Pricina resvrătirii lor este, că ei cer plată mai mare și mai puțin oare de muncă pe zi. Ear' aceasta nu e lucru puțin, căci prin greva muncitorilor țării suferă foarte mult și ori ce lucrări în fabrici stă pe loc.

Au trebuit să întrevină autoritățile politice și prin ajutor militar să oprească pe greviști în tulburările lor grozave.

Nu însă prin putere volnică pot molcomi asemenea resvrătirii, că aci este vorba de pâne și de mișerie, și numai prin purtare înțeleaptă numai dreptate făcând li poate pune capăt.

Mai multe știri telegrafice, sosită acum din locurile grevelor, precum din *Pilsen*, *Teplitz*, *Brux*, *Mährisch-Ostrau* și altelo, vestesc, că greviștii s'au mai liniștit și o mare parte din ei, împăcați fiind cu proprietarii în ocne, — au reînceput lucrul și e marea nădejde că și ceilalți vor face asemenea.

Mai îngrijitoare e starea de lucruri și astăzi în ocnele din districtul *Pilsen*. Mai multe companii de mine au fost trimise pe la felurile ocnelor pentru a susține ordinea. Tot așa și la *Mährisch-Ostrau*, de unde se telegrafează, că însuși ministrul austriac de justiție, baronul *Spens-Boden*, sosit alaltăeri acolo din *Brünn*, pentru a se convinge de starea lucrurilor. Eri înainte de ameză a cheamă la sine și a ascultat personal autoritățile locale, cum și deputații greviștilor. Muncitorii și-au pus toată încrederea în ministrul dreptății și nădejduesc, că acesta va găsi măsuri pentru îndestulirea cererilor drăguțelor greviștilor.

ULTIME ȘTIRI

Slovacii către Buri.

Cel mai mare fabricant slovac dl *Cornel Stodola* din *Liptó-Sz.* Mișterii a trimis reprezentantului (unic) diplomatic al Transvaalului în Europa, *Dr. Leyds*, cu reședința în *Bruxella* următoarea telegramă:

„Primiți simpatiile noastre cordiale. În numele multor Slovaci opotrivă gânditori.“

Dr. Leyds i-a răspuns lui *Stodola* prin următoarea scrisoare:

„Participarea sinceră isvorită din simpatie și marile dovezi de simpatie, pe care le primește patria-mi ce se luptă pentru libertate și bunul său drept, atât dela particulari, cât și dela corporațiuni, mă fac să cred că trebuie să pătrundă înima, trebuie să emoționeze în adâncul inimii. În guvernul meu și al compatrioților mei combatanți vă exprim mulțămirea mea mai călduroasă.“

„*Nar. Noviny*“, dela 23 c., aduce această preschimbare de scrisori, adaugă:

„De sigur, că fiecare Slovac are dreptul să se alăturează la felicitările d-lui *Stodola*.“

ACTE ȘI FRAGMENTE.

Cuvântul către frații români a tinerimii române din Pest.*

Fraților Români!

Așa grăiește mântuitorul nostru Christos: Dați lui Dumnezeu și împăratului ce e a împăratului! Mântuitorul nostru prin zi a aceasta, nu au voit alta să zică, de cât festicăria om să 'i-se dee, ce lui după drept se cuvine; așadar și Românilor să li se dee aceea ce li-se cuvine după dreptate și după cuvântul lui Dumnezeu.

Vedeți, fraților Români! noi de sute de ani nu am avut metropolit din sângele nostru! Vlădicii în eparchiile românești mai toți s'au ridicat din sinul străinilor, din sinul sârbilor, ba și din protopopiatul și din parochiile cele mai bune Români nostri au fost scoși și goniiți, da ce să zicem despre direcția școalelor noastre? Aceea de când ne pomenim tot în mână străină o știu! Și ce au urmat din aceste? Au urmat aceea că dirigătorii și păstorii străini nu s'au silit a păste, ci numai a mulge și a tunde oile sale! De s'au ridicat în cinul preoțesc vre-un tânăr Român, despre care s'au știut, că are un zeli spre fericirea neamului său mai infocat, unul ca acela în loc de a fi putut ajunge la o slujbă mai mare, în care ar fi putut folosi neamului românesc, în toată viața sa au fost alungat și gonit! Ba ce e mai mult, gonirea aceasta au fost întinsă și asupra mirenilor, din cari unul din pricina aceasta au fost siliți a-și părăsi neamul și țara sa! Când ne duceam la un protopop sau la un vlădică sârbesc, ca să ne plângem durerile și să ne descoperim dorințele noastre, ce răngăjere am avut? Sau am fost plătiți cu făgăduinți goale și deșerte, sau ni s'au arătat uși!

No, acum fraților Români! ce gândiți, au fost drept ca să pățim și să suferim noi unele ca acestea? Ba aceasta n'au fost drept! Ce dar să facem ca să ne mântuim de asemenea asupra! În privința aceasta avem două datorințe mai de aproape; una este ca noi Români, cu o inimă, și cu un suflet să strigăm: Despărțire de către sârbii! Adecă să cerem ca nouă Românilor să ni-se dee metropolit, vlădică, protopop, preoți, dirigători și dascăli numai din sângele nostru! Ear' ceeaaltă datorință este: ca să ne siliim a avea cât mai mulți oameni învățați și bărbați luminați!

Preoțimea sârbescă răpind drepturile noastre destul s'a îngrășat din sudoarea noastră, fie-i de bine! însă fie și îndestulată cu atâta! Noi nu voim să facem asemenea faptă, noi numai ce voim a fi îndepărtați de la o asemenea preoțime; să îm noi Români stăpânii nostri; apoi frații nostri sârbii fie stăpânii seii! — Cine nu cunoaște aceasta de drept, nu e creștin adevărat, nici om cu inimă curată!

Fraților Români! Pașii cei dintâi pentru despărțire s'au făcut, căci cei mai luminați bărbați din sângele nostru în luna aceasta (?) adunându-se la olaltă în Pesta, după o consfătuire între sine ținută, au aternut înaltului minister unguresc o rugare **) ca Români să se despărtească de către sârbii nu cu legea care e sfântă și restrămutată, ci cu preoțimea; adecă: ca noi Români să avem metropolit și preoți, dirigători și dascăli, numai din sângele nostru. Înaltul minister au făgăduit, ba și

*) Pe cât că tinerimea nu s'a scris la reclamațiunea sa, ca să cunoaștem și cu numele tinerimea care se interesa așa de cu foz de iltorul națiunii române. Cu atâta mai virtos, cu at dntre ei trăesc încă și astăzi, bărbați vechi care u făcut parte din această bravă tinerime română!

**) Care s'a publicat în numărul trecut de Ambasa. ? Care s'ambasat? Nu e adevărat!

*) Nu e adevărat în 8/20 ianuarie!

în faptă au arătat, că toate voesc a face pentru fericirea neamului românesc. Deci fraților Români pe bărbații acestia cari s'au trudit, și să trudesă și cu jertfrea sa pentru înflorirea și fericirea neamului românesc, toți din toate părțile să 'i spriginim și din toată inima cu toată puterea să 'i ajutăm! Cuvântul lor să fie sfânt înaintea noastră! Căci neascultarea naște învrăj-bire, învrăjpirea răfără puterea, apoi vai de puterea răsfirată.

Dar' de s'ar ivi printre noi așa fel de oameni care zice: că aceia cari voesc despărțire de către sârbii, voesc a strica legea, unora ca aceia să nu le credem fraților că aceia sunt amăgitorii și vrăj-mașii neamului nostru, aceia sunt fiii să-tenei ești din fundul ladului, ca să facă vrăjba, și să samene întunec între Români! Pofta acelora e pofta necurată, căci voesc a ținea pe Români și de aci înainte supt jugul sârbesc și în orbia de mai înainte. Deci la sâta cu ei! Glasul nostru cel puternic să fie despărțire de către sârbii!

Ce se atinge de datorința a doua, adecă ca să ne siliim a avea cât mai mulți oameni învățați și bărbați luminați, împlinirea acesteia atârnă drept dela noi. Dacă vom trimite încă acuma pruncii la învățatură, nu peste multă vreme se vor aridica din sinul nostru oameni înțelepți și învățați, deci înmulțirea oamenilor înțelepți atârnă drept dela noi. Dară spre trimiterea pruncilor nostri la învățatură ne indeamă fericirea aceea, pentru câștigarea căreia atâta ne frământăm și ne zdrobim. Omul cu cunoștință mai multă, mai lesne poate folosi împrejurările spre fericirea sa. Apoi dacă vor învăța pruncii nostri, și se vor deosebi prin învățatură și purtarea lor cea bună, nu ca până acuma, nu numai popă ori dascăl vor putea fi, ci se vor pute așeza de judecători și domni la comitaturi; ba dacă vor avea silință și minte mai mare, se vor face domni mai mari și decât fișpanul. Deci fraților să nu întârziem cu trimiterea la școală! căci întru toată întâmplarea se vor face mai fericiți de cât noi, și oarecând va vor binecuvânta și în mormânt casele noastre!

Acum către voi ne întorcem, Fraților Români din Ardeal! Țeara Ungurescă după legile, ce s'au încheiat în Adunarea a anului curgător (1848) începe a înflori; la noi toți de o potrivă poartă greutatea țerei, și prin aceasta starea noastră s'au foarte ușurat, căci o parte din porție, și din celelalte greutate care numai noi le purtam, au luat-o asupra lor nemeșii, noi toți suntem asemenea, la noi nu se mai află domni și iobagi, ci numai oameni slobozi; aicea nu mai slujesc domnilor de pământ, nu mai fac robotă, nici nu mai dau dijmă, Români cei mai învățați se pun în dirigătorii; preoțimea și dascălii românești vor fi plătiți prin Țiara, (?) și nu vor fi siliți a trăi numai din sudoarea sâracilor, cu un cuvânt foarte multe folosuri am dobândit.

Insă, fraților ardeleni, când noi ungurenii, cari suntem de-un sânge cu voi, ne bucurăm de ușurarea în drepturile ce le-am dobândit; atunci cu durere vedem că voi gemeți sub jugul apăsării; noi suntem slobozi, iară voi robi; noi nu facem robotă domnilor de pământ, ear' voi îngărbășiți de greomentul slujbelor, noi nu dăm dijmă, după voi și pielea trag; la noi Români învățați se pun în dirigătorii; la voi din toate părțile sunt prigoniiți; la noi preoții și dascălii se vor plăti prin țară, ear' la voi sunt siliți a trăi numai din sudoarea sâracilor; cu un cuvânt noi avem un viitor frumos, ear' viitorul nostru fără noi e cu totul îngropat.

Ne doare, fraților, inima de jalnică voastră soartă! Dorința noastră este ca cât mai curând să vă vedem scăpați de ea, însă nu e cu putință ca să puteți altmintearea scăpa de jug, numai așa dacă

veți da mâna cu noi, — deci părtiniți din inimă împreunarea Ardealului cu țara noastră! Nu ascultați de amăgitorii, aceia vă pot multe făgădui, însă nimica nu vor împlini! Feriți-vă dar' de ei — și ascultați de noi (?), căci noi precum voim fericirea noastră, așa voim și fericirea voastră!

Să trăiască țara, să trăiască împăratul și Craiul nostru, să trăiască Ministeriumul, să trăiască Libertatea, Egalitatea și Frățietatea!

Tinerimea română din Pesta.

Datul nu e pus, dar din actele premergătoare e evident, că actul acesta s'a proclamat respective publicat imediat după adunarea din 9/21 Maiu 1848.

Emilian Micu.

MONOGRAFIILE COMUNELOR.

În adunarea generală a „Asociațiunii aradane” P. Cuvioșia Sa Păr. V. Mangra a propus, ca să se facă istoricul (Monografia) comunelor de aici de la marginea romanismului.

Nici că s'ar fi putut face o propunere mai bună, decât aceasta, căci întru adevăr de atâta timp trăim p'aici și nici azi nu ne cunoaștem cu siguranță trecutul nostru. Ear pe viitor nici atâta, căci legea pentru maghiarizarea locurilor va face, ca nici semnu de numire românească să nu mai rămână și urmașii nostri vor ține de vis că aceste locuri au avut numiri românești.

Să ne siliim deci din răspuțeri să facem, cum putem „istoria” ori mai bine zis „Monografia” fiecărui comuna, scriind despre toate întâmplările și lucrurile însemnate. Să nu uităm a scrie și tradițiile ce sunt despre felurile locuri din hotar, cari tradiții de multe ori asemănate cu datele istorice ne spun curatul adevăr. Nu este comună, în care să nu fie atare loc, despre care bătrânii satului să nu știe povești că acolo a fost atare mănăstire, ori cetate, că într'alt loc sunt gropi cu oase multe de pe vremea uriașilor, etc.

Asămănând acestea apoi cu „Diplomele” ori documentele vechi ce sunt despre fie-care comună, pe la felurile persoane — particulare — ori chiar prin arhivele comitatense, vom pute deduce curatul adevăr.

Aici, pe câmpia Aradului și la Podgorie avem cele mai interesante locuri, cari încă și în timpurile vechi au avut însemnătate mare, de pildă Siria, care mai demult era „Siri”. — Giula, Arad, B. Ineu, Pâncoța, Galșo. (Într'un document de la 1214 figurează ea și *Golosia*, Micălaca, Păcuș, Lipova și Curtici (sub numirea de Curtile.) Tot așa satele de-alungul Murășului de la Șoimuș până la Cenad au avut însemnătate ca și granițe militare împotriva Turcilor, cari se țineau prin Bănat.

Adunate toate aceste date și documente, vom căpăta o descriere a unui ținut adevărat românesc, și care va resturna toate barfelite, că Români din părțile aradane sunt veniți din alte părți și că n'ar fi adevărați Români, ci numai niște amestecături de neamuri.

Scrutând, ne vor isbi numirile vechi de familii române, cari numiri s'au păstrat până în ziua de azi între familiile românești. Vom afla că nume ce pe atunci erau la familiile fruntașe, ce ocărnuiau ținuturile din felurile părți — și care ținuturi de altcum formau țărișoare aproape neatârnatore, ci numai Ducii și cnezii lor erau cu ascultare către regele țării — azi încă se păstrează la o mulțime de familii sătenești dar cari prin multe schimbări ce au schimbat persoanele și poziția, totuși li-a rămas numele tot în același neam.

Ar fi bine ca să se adauge către celea propuse de P. C. Sa Părintele V. Mangra, ca, numai dacă se poate, să se no-

teze și familiile după nume, ori chiar și după locul de unde au venit în vremile bătrâne și de ce neam (rang) au fost! Să se mai cerce între familiile străine, că mai adă-se familiile nobile române — demult pierdute. — Abună oară, în partea dinspre Bihor, unde în cărțile vechi se vorbește despre următorii lui „Marot” (Memnumorat, ducele Bihorului sau Crișanei) sub numele maghiarizat: „Maroti”.

Nu mai dacă ne vom da silințe, multe lucruri interesante, multe comori naționale vom pute să descoperim, cari demult trebuiau descoperite, ca astfel, mai întâiu să fi vorbit noi despre casa noastră și să nu fi lăsat pe străini, cari și-au bătut joc de noi și de căminul nostru.

Avem bătrâni de 90—100 de ani; dacă i-am întreba pe aceia despre întâmplările din satele noastre, câte ni-ar ști spune? Acu s doi ani a reposit în Siria un moșinic care a fost soldat și a luat parte în războaiele cu Napoleon cel mare, dacă 'i-s'ar fi scris cunoștințele ce le avea despre trecutul satelor aradane, s'ar fi adunat o mare comoară. El știa să spună, unde au fost sate și s'au născut de tot. Unde s'au adus sârșini ca să cetruească pe Români ș. a.

Compatrioții nostri demult s'au trudit de și-au făcut istoria — cu deosebire a orașelor, ear mai apoi și a satelor.

Înainte de asta cu 8 ani am cetit „Monografia orașului Orosház”, despre care cine ar crede că înainte cu 200 de ani a fost numai un sătuleț de colibi, ear în urmă colonizat cu tot felul de neamuri.

Atunci m'am pus pe lucru. Am început să fac monografia comunei unde mă află de aproape 16 ani, dar am întâmpinat greutate în aflarea documentelor vechi, ear de altă parte nu dispuneam de bani, ca să o tipăresc, știind bine că unii dintre ai nostri cetesc numai dacă capătă în cinste. — Acum, când Asociațiunea a luat sub scutul său publicarea monografiilor, cu toată bunăvoința voui punc-o la dispoziție.

Măderat, Ianuarie 1900

Petru Vancu.

De prin părțile Chișineului.

10/22 Ianuarie 1900.

Ca om, care mă ocup și cu comerțul, acum cu tîrgul de iarnă al Giulei, fiind și eu pe acolo, după ce am gătat cu lucrurile mele, m'am dus nițel în sus și în jos, ca să mai văd și să aud câte ceva. Interesându-mă foarte de starea Românilor noștri, am obiceiul să stau de vorbă cu cine îmi vine în cale, fie acela fruntaș sau chiar țeran mai simplu. Așa și la acest tîrg am convenit cu mai mulți țerani cinstiți de prin comitatele Arad și Bihor, precum și din comunele învecinate cu Giula. Am schimbat vorbe cu un țeran inteligent din fruntașă comună Chitighaz, dela care am auzit unele lucruri jalnice, la auzul cărora m'am scărbit în suflet, și pe care nu le pot tăce, ci îmi țin de datorință să le dau publicității.

Îmi spunea bietul om cu lacrimi în ochi, că și la ei 's'ar ridicat capul hidra cea spurcată, secta cea ne bună a baptiștilor (năzărucii), porcliișii altcum și „potcoșii”, sau după-cum li numesc foarte bine nemții din Aletea: „potcovii”).

Așa s' vede, că acești lăpădași s'au înstrăinat de Sfta Biserică, precum și de națiune; preot nu le trebuie, de cruce fug, pe morți li înmormintează ei de ei. Vorbește de rău chiar și pe părinții lor (că sunt statornici în credința strămoșească, ba ce e mai mult, și și bat. Poartă la casă gazete ungurești, redactate de niște „potcovii” unguri din Pesta. Calendare românești nu le trebuie, ci își cumpără calendare scrise în limbă străină și redigiate de potcoșii. Pentru susținerea adunarilor, cum și

pentru îngrășarea „apostolilor“ cari cutreeră satele, jertfesc foarte mult; cei mai săraci contribuie anual câte cu 20—40 coroane, iar cei mai de dare de mână dau anual 50—100 ba chiar și 200 coroane, eventual și mai mult, și hrănesc pe câțiva trași-impinși veniți de pe la Sarkad, Szalonta, Orade, Pesta, Curticiu, Macea ș. a.

„Apostolii“ lor cari propovăduiesc prin sate, sunt oameni din pătura cea mai de jos a poporului, decăzuți atât materialicește cât și moralmente; oameni, cari o parte înțelept a vieții lor au petrecut-o în temnițele statului, și cari până ieri-altăieri tot în sfadă au stat cu preoții și cu învățătorii, și cu nelucrarea și procesele și-au păpat averile. Intre Români, în părțile acestea e cel mai mare și mai inteligent unul din Macea, cu numele George Crișan, fost păpucar (cârpaci), care lăsându-se de butuc, s'a dat de „apostol“ și e înzestrat cu puterea de a cufunda în apele Crișului pe cei-ce se numesc de „potcoviți“. Mai mulți dintre ei au fost cândva și epitropi parochiali ori culturali, dar' furând bani și fiind siliți să-i restituiească, acum s'au lăpădat și se răzbună pe sf. biserică. Aud, că la Macea și Curticiu sunt și de aceștia. Acum după ce au mâncat tot și nu mai au ce să mănăce pe acasă, se dau lumii de „sfinți“, de „apostoli“, cari cu cuvinte scoase din sf. scriptură, însă rău tâlmăcite, înșeală oamenii, și ei rid în pumn și în hohote de prostia și orbia oamenilor, cari se lasă înșelați și de pe cari mănă și beau boarește.

Tot de la acest țeran fruntaș din Chitighaz am mai auzit, că un om de acolo, care are un fecior înșurat numai de 2 ani, vâzând că și feciorul lui s'a lăsat înșelat de „potcoviți“, l'a rugat să se abată de gândul cel prost, căci din contră îl „dă afară din casă. Feciorul (cărui tată-sau i-a predat averea), în loc să asculte de tată-sau bătrân, s'a dat cu el în ceartă, amenințându-l că-l va bate și îl va da afară: Bietul tată, ca să-l oprească după cap și să-l înfrice, s'a dus la casa comunală să roage pe judele comunal și pe jurați, ca să-l citeze pe fecior și să-l dojenească.

Judele comunal, care pe de-asupra e și președinte la comitetul parochial, om cu frumoasă avere, însă — precum se vede — cu puțină pricepere, dimpreună cu alți doi jurați tot români și până aci de bun neam (numele judeului e George alui Tompa, numele juraților nu mi-am însemnat), —

în loc să mângâie pe bietul tată, l-au dojenit, și i-a zis să deie pace feciorului și să nu-l desbată, căci umbă în loc foarte bun, deoarece „pocăiții“ se roagă și cântă frumos, și de-ar ști el cât de bine e la „adunare, apoi și el s'ar lăsa de legea cea veche și s'ar duce cu el, căci — vezi bine — „pocăiții“ sunt oameni sfinți și cucernici, cari după moarte vor merge în rai, însă ceialaltii, cari nu urmează lor, vor arde în focul nestins. Auziți oameni și buni români, ce sunt în stare să facă niște oameni mărginiți la minte și judecată!

Bietul om a cercat mângâiere, în loc de aceasta însă a 'primit o dojană stațnică și nemeritată, și în durerea inimii sale a zis, că: decât să ceară sfat dela birăile satului, mai bucuros se va sfătui cu țiganii corturari, dela cari mai poate auzi și câte o vorbă înțeleaptă.

De ar fi dreptate, atari oameni ar merita să fie aruncați din birăime, și nu președite la comitet — dar nici clopotar să fie!

Tot dela acest om din Chitighaz am mai auzit că vre-o câți-va din birăile satului au dat spate bisericii, pe care mai de un an nici că au cercetat-o, și Doamne! mare lipsă ar ave să o 'cerceteze cât de des, cerând dela bunul Dzeu inimă curată și duch drept, că așa doară doară s'ar mai îndrepta. —

Nu vă lăpădați de fața lui Dzeu, ci cereți să se pogoare duchul smereniei și al blândeții — asupra tuturor.

Tu Române din Chitighaz, precum și din alte părți, unde băntue nebunia pocăiților, această floxeră a veacului modern, trezește-te din somnul cel de moarte, căci „lumea s'a luminat“!

Nu crede la câți trași-impinși, ci fi tare în credința strămoșească, „pentru-că zilele rele sunt“!

De cei ce batjocoresc legea și neamul, te ferește și te păzește, în vorbă cu ei să nu stai, de capitele (adunările) pocăiților te îndepărtează ca de un rău, ca de o ciură, căci acolo se fac lucruri imorale și vă vorbesc multe bazaconii fără nici un înțeles.

Te apropie cu frica lui Dumnezeu, cu credință și dragoste de Sfta biserică, pe al cărei turn strălucește Sfta Cruce, simbolul biruinței și al credinței tale strămoșești, și ascultă-te rog—de înainte stătorii tăi, căci numai așa vei fi fericit și binecuvântat de D-zeu.

Călătorul.

DIN BIHOR.

La Botezul Domnului din anul acesta sfințirea apei în biserică română gr. or. din Oradea-mare s'a făcut cu pompă deosebită. De mulți ani nu s'a văzut la biserică gr. or. din Oradea mare așa paradă — își șoptiau bătrânii.

La s-ta liturgie, care s'a început la 9 oare, a pontificat părintele protopresbiter Toma Păcală, asistat de preotul militar Ioan Papp și de preotul local Pavel Bodea. Responsurile liturgice le-a executat corul vocal al „fundațiunii Zsiga“-iane sub conducerea învățătorului Nicolau Fîru.

La oara 9 și 20 minute a sosit la biserică Excelența Sa fml. Lovetto, însoțit de general-maiorul Latscher, de colonelul Aulich și Br. Stipsits, de v.-colonelul Br. Katti, de maiorul Iancovici și Popovici și de alți ofițeri ai garnizoanei de diferite arme, în număr de vr'o 25.

Pe piața dinaintea bisericii era postat un batalion de onoare al regim. de infanterie nr. 37 sub comanda maiorului Vucici, cu muzica în frunte. În decursul liturgiei și la sfințirea apei, la pomenirea M. Sale, batalionul a dat salvele îndatinate, iar muzica cânta imnul popular.

Entuziasmul poporului credincios a fost mare, când a văzut în biserică sa atâtea notabilități militare, iar străinii admirau și se întrebau, de unde atâtea onoare pentru Români?

Din Banat

Coriști harnici.

În comuna noastră Moșinița s'a înființat cor vocal la anul 1889 din 40 de membri afară de fete și neveste, și mulțămirea Tatălui Cereș, s'a susținut încă până acum neavând președinte dintre oameni mai inteligenți, ci dintre economi, a fost dl preot ca președinte 3 ani, apoi a abzis; din ce cauză nu știm, că după ce ni-a abzis d-lui, am împărțit banii, 70 fl. ce s'au încasat de pe la petreceri, ceea-ce foarte rar am făcut, însă după aceea ne-am pus câți-va dintre noi, cei mai în vârstă, ni-am condus corul și mai departe dând petreceri în fie-care an câte 2 și 3 și din acele venituri am făcut băncile dela școală (scaunle) în preț de 40 fl., tablele pe păreții școlii de învățătorul Tuducescu din Lipova în preț de 4 fl., iar acum pe sârbă-

torile Nașterii un Apostol de peste 6 fl. pe când la unele comune învecinate, — nu voesc să le amintesc numele, — văd banii dela petreceri și înmormintări toți pungea jidanilor, rușine să le fie.

Mai departe 'ți fac cunoscut, d-le rector, că acum ni-am ales un învățător harnic, cu numele George Caba, fost învățător în Șuștra, care se interesează foarte mult de cor, îndemnându-ne acum ca să înființăm și un cor instrumental care el singur să-l instrueze, fără-ca să pretindă ceva dela noi.

Ioan Gaița, notarul corului.

Inc'odată „mai mult interes“

(Urmare și fine.)

Eată și replica din „Foaia Poporului“ Nr. 49:

„Așa scrie dl Popescu! Noi constatăm, că răspunsul ce-l dă d-sa în afacerea angajării măiestrilor la casa parochială P e destul de lămurit. Ce se ține de descurajarea școlii a doua, apoi, să ne ierte d-l dacă îl spunem, că aceea numai dînsul o poate pricepe, cam prin angajarea unui doilea învățător s'ar face desbinare! Ar urma ca niciun să nu se institue mai mulți învățători, căci — Doamne ferește — se face desbinare.

„E dureros, când un preot are astăzi de păreri și apoi se pune în cale la un lucru bun și folositor sau în cazul cel mai bun nu-l spriginește.

„Dacă d-sa a aflat, că în adevăr școlii este desbinarea, dînsul să împedă aceasta și dacă e lipsă, să institue pe doilea învățător, dar' să ieie măsură, ca să nu se poată produce desbinări.

„Aceasta e chemarea unui preot și de fruntașilor și de aceea repetăm ce am zis.

„Mai mult interes ar trebui să aibă unele locuri fruntașii poporului nostru descurajarea lui cele mai arzătoare, cari stă la biserică și școală!“

Pentru „Foaia Pop.“ răspunsul măiestrilor, nu e destul de „lămurit.“

Pentru stimabila nu-i destul de „lămurit“, când arăt, că măiestrii n'au câștigat nici 2 fl., necum 5 fl. În toată țara mi-se poate imputa, fiind ipernacionaliștii, că la reparare au fost și doi Nemți. Și aceasta trebuie însă să observ, că atunci când am dat repararea casei, toți măiestrii cari au voit să fie angajați, au fost po-

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.“

Poesii populare.

Când eram la maica fată,
Nici țesut, nici pusel pânză,
Numai fișcurai în frunză;
Nici săpat, nici secerai,
Numa 'n frunză fișcurai;
Da dacă mă nstrăina,
Și țesut și pusel pânză
Și-o lăsa dracului frunză,
Și săpai și secerai,
În frunză nu fișcar.

Pe duleu cu earbă verde,
Mândră cocie se vede,
Da 'n cocie cine șede?
Busuioc și earbă verde;
Iarba verde-așa zicea:
Că nu-i floare ca și ea;
Ca și floarea busuioc,
Că o pun feciorii 'n clop.

De popa și de birău,
Nime 'n lume nu dă rău;
Da de badea și de mine,
Nime 'n lume nu dă bine.

Culese de: Maria Bica.

(Din Gireș)

Ce ești bade supărat,
Cu clopu pe ochi lăsat,
Ori spusu-ț'o oare-cine,
Să nu șezi tu lângă mine;
Lângă mine nu ședeai,
Că cărpa mea n'a scădea,
Da pana din elopu tău
Topi-s'o de dorul meu.

Mers-o badea, nu știu unde,
Mers-o cu porcii la ghinde,
Să știu pe când o veni,
Casă mândră i-aș tocmi,
La obloace busuioc,
La țigine flumine,
Pe grinzele cărușele,
Sub părete earbă verde,
La căput pană de rug.

Culese de: Aurelia Mangra.

—Mult mă mir drăguț de tine,
Ce pământ tare te ține
De nu mai vii pe la mine —
—Mă ține pământ cu iarbă,
Nu pot veni că n'am treabă.
—Ba nu vii că nu ți-s dragă.
Când ți eram eu dragă

Șideai și ziua întregă,
Amu numai cât veniși
Și ziseși că zăboviși.

Păsăruică sburătoare,
Mută-ți cuibul de sub cale,
Ce te cânti în gură mare!
Dară cum nu m'oiu cânta,
Că nu pot dormi noptea,
De cărșatul carelor,
De mersul voinicilor,
De pocnitul sbicelor.
Este-un căruț ferecat,
În căruț cine-i culcat?
Vasilică mort de beat.
Bouleni cine-i mână?
Vasilica cu-a lui mână.

Dragostea ce-o-aveam odată,
Nu gândiam că se mai găta,
Acum văd că s'a gătat
Că pe mândra o-am lăsat.

Ajungă-te-un dor și 'un drag
Să șezi toată ziua 'n prag
Cu firul băgat în ac,
Nici odată să nu'mpungi,
Până vii să mă sâruiți.

Sărută-mă, puil meu,
Că de tine nu mi-e greu
Și mă sărută în dinți,
De buze să nu te-atingi,
Că buzele s'au măsurate
Cu coții Sibiului
Pe sama drăguțului,
Cu coții Aradului
Pe sama bărbatului.
Săracă inima mea
Ea' începe-a mă durea;
Taci inimă nu mai plânge,
Că uritul nu li'nvinge.

Drăguța care-i drăguță,
Vine și seara descultă,
Dară care-i blăstămată
Nu vine nici încălțată.

Lele când ne-am cununat,
A fost noapte și-a plouat
Amu-i zină și te vâd
Și cu tine nu mai șed.

Culese de: un ciubăr

ani. Pot eu să fiu răspunzător, dacă aceia între mâiestri, carî au luat lucrul, au prietit, și încă fără de știrea mea, și dol emți? Puteam eu oare să le dau acestora rumul, când e fapt de toate zilele, că Românii din Văluog au lucrat nu numai la masa parochială, ci au lucrat și lucrăretutindenți alături cu Nemții? Și cum săa, când „Foaia Pop.“ încă scrie, că în Văluog sunt tot atâția Nemți, câți și Românii? Puteam eu oare să-i înălțur pe emți, când în cazul cu zidirea casei parochiale rom.-cat., pentru care s'au cheltuit este 6 mil. fl., vorbește atât de elocuent despre onestitatea, cu care Nemții de aici s'au ocupat față de Români? Dacă stimabila voia să fie „lămurită“, nu trebuia să elimineze în răspunsul meu acest cas, care e miezul facerii?

Dar' a avut tot dreptul s'o facă! Poate ea oprită oare, ca, pe socoteala mea, să nu-și apere un abonent? Nicî decum!

Asupra licitației, ca atare, nu m'am împit dator a insista nici decum în „Foaia Pop.“, fiind ea o afacere, asupra căreia priutul și, putem zice, exclusivul cuvânt îl are Ven. Consistor diocesan, care, cunoscând parte bine împregiurările din această comună, va afla, pot să asigur, procedura mea nu mai puțin decât prudentă. Tot ce eram dator să fac pe calea publicității era, să înălțur o posibilă bănuială, că, bună-oară, și fi un mic și neînsemnat Krivanyist, că n'as avé nici o grije și că as fi contra intereselor morale-culturale ale comunei, în care mă află. E, totodată, un drept acesta, e opinia publică românească a bună-seamă să-i acordă.

Cât despre școala a doua, declar de la început, că nu sunt contra deschiderii ei. Contrarul nu-l poate dovedi „Foaia Pop.“ nici de s'ar pune în creștet. De ce s'ar îndecă să fiu contra deschiderii ei? Poate s'ar îndecă „mi-am exprimat durerea, că poporul nostru nu înțelege încă însemnătatea școlii? Ori poate, fiindcă am avut nu mai cuvinte de laudă pentru ea? Sau fiindcă am afirmat, că unii oameni voesc mai mult desbinare, decât școală și fiindcă am mai afirmat, că asemenea porniri s'ar vedea desbinăte? Ori mai departe, poate fiindcă am dat probă de fapte isvorite din cel mai curat interes față de ce-i obștesc? Ori fiindcă, în sfârșit, o societate străină s'ar îndecă să stea pe învătători?

Ridicol, la superlativ ridicol! Multă se crede răstălmăci faptele așa, cum a făcut-o „Foaia Pop.“! Stimabila, cu un cuvânt,

„nu pricepe“, de ce eu „mă pun în cale la un lucru bun și folositor sau în cazul cel mai bun nu-l spriginesc“:

Atâta însă nici nu-i destul. Pentru a mă presenta cetitorilor ca pe un om de niște vederi de toată absurditatea, stimabila nu lipsește a continua, că conform judecății mele, „ar urm.ă“, „ca nicăiri“ să nu se institue mai mulți învățători, căci — Doamne ferește — se face desbinare“. (Ipsissima verbal).

Of, Doamne ferește!

Va să zică: din nedeschiderea, din pricina desbinării, a școlii a doua la noi, urmează, zice stimabila, ca tot din aceea pricină, nicăiri să nu se institue mai mulți învățători!

Dar' ați auzit D-voastră înțelepciune? Dar' n'auzi tu, Văluogule dragă, cum te face dirigitorul lumii baș „Foaia Pop.“ din Sibiu? S'apoi cum să nu dirigi, sau să diregi tu și pe un biet popă?

E caracteristic și cu totul unic faptul, că pe când toată lumea conchide de la general la singular, „Foaia Pop.“ se folosește, cum văzurăm, de forma inversă: de a conchide de la singular la general.

S'apoi, vezi minune, eu n'o pricep! Dar' cum naiba să nu te pricep, die? Poate așa de prost mă ții? Cum să nu pricep, că d-ta n'ai judecată cât un copil de școală.

Ei, dar' „Foaia Pop.“ mai ține să-mi dea și sfaturi, un lucru în sine de altmintereli de folos și de care eu numai bucura mă pot. Nu lipsește anume să zică: „dacă D-șă (bunăoară eu) a aflat, că în adevăr scopul este desbinarea, dînsul să împedec această și dacă e lipsă, să institue pe al doilea învățator, dar' să iee măsuri, ca să nu se poată produce desbinări“.

O întreb: de unde știe, că eu nu împedec desbinarea și că nu iau măsuri pentru a nu se produce desbinări? Fără să-i mai aștept răspunsul, îl știu. A spus-o numai fiindcă „e dureros, când un preot are astfel de păreri și apoi se pune în cale la un lucru bun și folositor sau în cazul cel mai bun nu-l spriginesc“. Și eu și sunt mulțumit cu răspunsul, neputend mai mult să aștept de la ea.

Alta e însă beleaua. După metoda adecă, cu care „Foaia Pop.“ se slugește: de a conchide de la singular la general, nu urmează nici mai mult, nici mai puțin, de cât că punend-mă eu, se pune toată lu nea în cale la lucruri bune și folositoare și nu le spriginesc; o împregiurare acea-

sta, pentru care „Foaia Pop.“, ușor se poate isbi de codul penal și în care, între noi se zis, mie dintre toți și toate, mai rău îmi pare de D-șă dl redactor responsabil de la „Foaia Pop.“ din Sibiu.

Și acum pot să constat și eu:

Chipul, cu care „Foaia Pop.“ a binevoit a mă terfeli în publicitate, este: un necualificabil cinism; ear acela, cu care își aripește, ba își chiar îmbărbătează un abonent împotriva unui om nevinovat, care, în timpul scurt de 10 luni, de când se află în funcția de preot, poate mărturisi cu inimă liniștită, că n'a fost preocupat de interesele proprii, așa de mult, ca de cele ale parohiei încredințate conducerii lui — acest din urmă chip, repet, este: cel mai neertat șantaj ce se poate închipui!

Sunt — s'o știe și „Foaia Pop.“! — om onorabil și om onorabil vreau să rămân în toată viața mea!

Ear în scopul de a terfeli pe nedrept, scop ce-l urmărește, sau l-a urmărit, cel puțin, față de mine: facă bine „Foaia Pop.“ și-și aleagă pe alții, ori — ceea-ce ar fi mai bine — pe nimeni!

Tot așa și refrenul aceleiași stimabile îl parafrasez:

„Mai mult și curat interes ar trebui să aibă une-ori și „Foaia Poporului“ pentru poporul, care o citește, decât cinism și șantaj!“

Am terminat.

Pentru bunăvoința de a-mi fi publicat aceste șire, primiți, Domnule Redactor, asigurarea despre deosebita stimă ce Vă păstrez.

Văluog, 11/23 Decemvrie 1899.

Petru Popescu,
preot ort. român.

Loteria Casei naționale. Prospect.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ — pe baza concesiunii acordate de on. minister reg. ung. de finance cu ordinațiunea nr. 49.522 din 27 Iulie 1899, — arangiază o

LOTERIE DE EFECTE

al cărei profit se va folosi pentru ridicarea unei Case naționale în Sibiu, în care se va instala un Museu istoric și etnografic român și biblioteca Asociațiunii etc.

Prețul unui bilet de loterie 1 coroană.

Căștiguri:

1 căștig princip. în val. de C. 10.000 = C. 10.000	3.000 = „ 8.000
1 „ „ „ „ „ 1.000 = „ 2.000	500 = „ 2.500
2 căștiguri „ „ „ „ „ 500 = „ 2.500	200 = „ 2.000
5 „ „ „ „ „ 200 = „ 2.000	100 = „ 1.000
10 „ „ „ „ „ 100 = „ 1.000	75 = „ 1.500
20 „ „ „ „ „ 75 = „ 1.500	50 = „ 1.000
20 „ „ „ „ „ 50 = „ 1.000	20 = „ 1.000
50 „ „ „ „ „ 20 = „ 1.000	10 = „ 1.000
100 „ „ „ „ „ 10 = „ 1.000	
219 căștiguri „ „ „ „ „	C. 25.000

Tragerea la sorți se va face în Sibiu la 31 Maiu 1900 st. n. în prezența unui notar public și a unui comisar politic.

Consemnarea căștigurilor se va publica la trei zile după tragere. Ridicarea lor se va face în decurs de 60 zile de la tragere.

Bilete de loterie se pot procura de la biroul „Asociațiunii“ în Sibiu (N-Szeben, strada morii nr. 8), și se vor vinde la toate băncile românești.

Sibiu, în Decemvrie, 1899.

Comisiunea loteriei.

Partea Literară.

Pecatele se răsună.

(Povestire)

(Urmare și fine)

Abia acum îi venise în minte, că odată — cât bine au avut și în căta bogăție a a trăit, ear acum n'are nici ce să mănec, nici cu ce să se îmbrace?! Abia acum văzu, că în ce sărăcie trăiește și el și familia sa. Femeia lui nu mai era cea mândră și frumoasă de odinioară, ci era slăbită și veștedă, ear copilăși — căci aveau vre-o 3-4 — aveau fețele atât de palide și de slabe, încât cugetai că sunt umbre. De haine nici nu mai vorbim, căci acelea erau numai legături de sărențe. Cu o vorbă, sărăcia era în putere și nici umbră de bogăția de odinioară.

Nuțu ofta văzendu-și sărăcia, dar nu putea să se scape de ea, căci puterile îi erau slăbite de tot și vedea, că multe zile

Sărutarea de copilă,
Când ți-o dă fără de stlă,
Dulce-i, Doamne, și ferbinte,
Până mori o ții în minte.
Dar' cu multu-i mai aleasă,
Sărutarea de nevastă,
Când ți o dă pe la fereaștră.

O nevastă că grăia,
La bărbat așa-i zicea:
— Culcă-mi-te, bunul meu,
Că acuș mă culc și eu;
Culcă-te că ești sdrobotit,
Ești sdrobotit și ostenit.
Metelul c'o ascultă
Și nu face vorbă multă:
El se culcă și visează,
Ea cu-al ei se mbrățosează...

Doru-i dorul de măicuță,
Nu-i ca dorul de drăguță;
Doru-i dorul de părinte,
Dar' nu mult îl ții în minte.
Nu-i ca dorul de om drag,
Umblî tot ca cel beteag,
Zacî mereu ca de lungoare
Și nimica nu te doare.
De lungoare pēru-ți pică,
La inimă nu te strică;

De dragoste pēru-ți crește
Și inima se topește.

Dragostea de cin'se leagă,
Nu-ți pare glumă nici șagă;
De se leagă de om bărbat,
Toată ziua umblă beat;
De se leagă de nevastă,
Toată ziua-i mâniașă
Și-și bate copiii n' casă.

Frunză verde ca iarba,
Rea bucată-i dragostea;
Cine-apuc'a o gusta,
S'aibă cap de-a o purta,
Și minte de-a o lăsa.

Măi bădiță de demult,
Eu nu pot să te zăuț;
Pus-am gând să te urăsc,
Dar' ca tine nu găsesc.

Dorul meu și dorul tău,
Hai să-l facem pod mereu,
Și să-l punem peste baltă,
Să-l petrecem la olaltă.

Ce-i mai rău decât uritul,
Ba zău mai rău e ndrăgitul;
De urit te poți ascunde,
Dar' de dragoste n'ai unde:

Or-și-unde te-ai ascunde,
Tot la inimă te junghie.

Frunză verde de trifoiu,
Du-ți, bade-o, dorul 'napoi,
Nu-l lăsa necaz la noi,
Că eu mi-s o desmierdată,
Nu-s cu dorul învățată.

Cum nu-i dorul mare căne,
Peste căte dealuri vine
Și nu-l poate opri nime,
Nici feciori cu fluera,
Nici voinici cu cetera,
Numai mândra cu gura.

De-ar fi mândra cam p'aci,
Amendoi l'am opaci.
De-ar fi dorul vînzător
Și badea cumpărător,
Eu pe dorul vinde-l'as,
Pe badea cumpăra-l'as,
Ca să-mi fie de-ajutor
Și să mă scape de dor.

Mândra mea ceea lăsată
Da hai sărutăm-o-dată,
Că mândră nu ești lăsată,
Că mai vin la voi odată.

Mult am plâns ș'am suspinat,
De când, mândră, ne-am lăsat,
Ș'oiu plânge ș'oiu suspina,
Pân' te-iu vedé ear' a mea.

Când mi-aș vedé pe mândra
În brațele altuia,
Să am cuțit m'aș junghia
Și pe mine și pe ea.

Culese de: Un sătean.

Pagini din istoria României.

de

G. COȘBUC.

1876—1878.

I V.

Cucerirea Rahovei.

IX.

A fost tristă și plină de amaruri noaptea pe care au petrecut-o dorobanții noștri, unii în reduta cucerită și alții departe sub dealurile Loscovățului în tabără cu'ntărituri. Dup'atata încordare și stăruință de peste zi, ei se simțeau sfârșit de obo-

nu o să mai trăiească. Deodată i-se înfășoșează tot trecutul: pruncia desmerdată, ju-neța plină de plăceri și anii din urmă, când zile și nopți după olaltă nu părăsiau birtul, și apoi își vedea zilele amare, întins pe pat, soția și copiii plângând de lipsă și poate chiar de foame... ear atunci tot se scutura și răcnia de cugetai că l'a apucat altceva...

Intr'o seară, cam în preajma Crăciunului, după astfel de suferință adormise puțin, în care timp soția lui plângea — nu știa nici ea de ce, de sărăcie ori de mila lui — și-și strîngea copiii cari plângeau de foame și de frig și strîngea la sine și, unde îi putea, acoperindu-i cu hainele ei și mai mângâindu-i cu câte o vorbă bună, atunci, pe când mai rădica seul și untura din sterț ca să lumineze mai bine, băiețelul cel mai mare, care pricepea și simția glodul de sărăcie în care trăiau, — întrebă pe mamă sa: „Mamă, de ce suntem noi aici, și nu avem nici ce să mâncăm, că nenea Ghiță spune că avem altă casă?... Pe atunci afară se aud pași, ear pașii se apropie și în urmă se aude o baterie în ușă, și neașteptând ca cineva să răspundă, intră un străin îmbrăcat în haine nemțești.

Cum a intrat și a văzut sărăcia grozavă, — nici o vorbă n'a putut grăi; a rămas încremenit. Soția lui Nuțu, ca să scape de el, cugetând că cine știe ce drumarier rătăcit e, îi spuse că sunt oameal sormanți, bărbatul e bolnav de ani de zile, ear acum îi de tot rău și... că n'au să-l ajute cu nimic, nici nu-l pot da sălaş, ear copiii fricoși de vedere străinului se ascundeau să nu-l vadă.

Când a sfințit femeia cu vorba și acum aștepta să vadă pe străin plecând, cât de mare îi fu mirarea când îl văzu, cu ochii plini de lacrimi. Ear el, străinul aflând îi zise: „Abunășeama nu poți să mă cunosti cine sunt, căci e de mult de când am părăsit satul. Eu sunt Vasile „Luncan, fratele lui Nuțu, care am fugit în lume de groază, căci par'că vedeam de atunci că treaba nu va avé capăt bun. „Mulțămesc lui D-zeu, că m'a adus — poate „tocmai la vreme, potrivită“ și zicând acestea, își șterse lacrimile ce-i curgeau șiroiu pe fața arsă de soare. — Vorbind despre unele-altele ce s'au întâmplat de când s mers de acasă, a ajuns vorba și despre averea părințească, că cum de nu s'a vândut, ci e numai zlogită, soția lui Nuțu l'a spus, că părinții lor au murit fără să-o împărțească, ear datorasi nu puteau s'o vândă, că nu știau care era partea lui Nuțu.

La vorba din urmă se auzi un gemet și un oftat îndelungat, bolnavul adevă în durerile sale se trezise, ear deschizând ochii și văzând pe un străin la el în casă, își ținu și răsuflarea. Atunci Lică îi grăi: „Nuțule dragă / Nu mă cunoști? Eu sunt frate tău Lică, am venit să te vîz“ — și se apropie de locul unde era bolnavul. Acesta ca trăsnit sări în sus și ieșu în într'un hohot de plâns și se aruncă în grumazul frate-seu zicând să-l erte, ear pe când sfinții vorba: „Frate, iartă-mă! căzu la pământ mototolit — fără de simțiri. Adevă revederea frate-seu, pe care el de altcum l'a iubit, — așa l'a rășbit, încât l'a curmat zilele, l'a omorât.

Lică, cuprins de groază că astfel află pe frate-seu, și-a înecat tot dorul, și a întărit inima, ca barem pe cel rămas să-i scoată din sărăcia unde au ajuns.

După ce au înmormântat pe frate-seu, el a căutat de a scoț averea zlogită, plătind datorile frăne seu și a mutat pe cumnată cu copiii în casa părințească, pe care o aduse la rënd.

El, — Lică — își făcuse casă pe un intravilan gol și-și deschise măiestria care o învățase prin lume. Căci după-ce fugise de la părinți, se năimise învățacel la un făurar, unde se pricopsi bine. Ear purtându-se tot mai bine pe la măestrit unde a ajuns, toți îl aveau în drag și-l poftiau la el, mai fiind și cruțator, și-a câștigat și o sumă frumoasă de bani, cu care mai la urmă răscumpără averea părințească.

După ce s'a așezat cum se cade în satul său și pe averea părinților, n'a uitat să trimită pe nepoții sei la școală, unde fiind sub o pază aspră, a eșit din ei copii de omenie. Ear după câțiva ani, pe cel mai mare l'a făcut plugar pe moșia bătrână, pe al doilea l'a ținut la sine să-l învețe furariu (covaci), pe al treilea l'a dat să învețe rotăritul, ca la timpul său să poată lucra cu frate-seu la olaltă, ear pe al patrulea l'a dat la neguțătorie. Și astfel, mângâiat, că a putut face așa binefacere, se simțea fericit.

N'a uitat însă nici când, ca să aducă aminte părinților cari nu și grijau de prunci, ci l' lăsau să facă de capul lor, zic, el nu lăsa să nu le aducă aminte de pățania fratelui său, zicând-ule: că toate „păcatele se resbună...“

Petru Vancu.

PARTEA ECONOMICĂ

Să ne dăm copiii la meserii.

„O meserie face cât o moșie“, este o zicătoare, care din zi în zi e tot mai bine înțeleasă și prețuită de poporul nostru; pentru-că în adevăr un meseriaș priceput, harnic și grijitor, ori-ce meserie ar fi îmbrățișat, poate trăi cel puțin tot așa de bine ca și unul din cei mai fruntași plugari; el poate face avere mai cu înlesnire ca plugarul și își poate crește bine copiii, îndeosebi dacă se așează la oraș. Ear' vaza meseriașilor cum se cade, crește neîntrerupt.

Tocmai de aceea o meserie se poate prețui cu drept cuvânt cât o bună moșie; și aceasta e cauza, că și noi am început a ne deștepta în timpul din urmă și nu mai stăm nepăsători față de meserii. Ar fi un păcat strigător la cer, dacă nici acum n'am ști să le dăm însemnătatea cuvenită.

Prin îmbrățișarea meseriilor, copiilor noștri li-se imbie pâne cinstită cu indestulare, pâne, cu care azi se îmbeibă alte neamuri, cari nu desprețuiesc meseriile. Prin îmbrățișarea meseriilor însă nu vor trage folos numai singuratici, ci se va întări obștea poporului nostru, pentru-că banii ne-numerați, ce azi îi dăm meseriașilor străini, îi vom da la ai noștri, și în chipul acesta vom ajunge la o stare mai bună și la neatarnare.

Vom avé privilegiu să stăm de vorbă mai adeseori cu privire la însemnătatea meseriilor, la modul de a le îmbrățișa și alte împregiurări, cari ating de aproape pe părinți și copii.

(„Bunul Econom“) Meșter Manole.

Dela „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului.“

Programul de lucru pro 1900.

În scopul cunoașterii referințelor economice ale agricultorilor în 1900 se vor ține întruniri agricole în comunele Ilmbav, Bradu, Vale, Deal, Turnișor și Cichindeal.

În cadrul acestora se numără și prelegerile populare ce se vor ține în comuna Seliște la 28 Ian., 4. 11, 18, 25 Faur, 4. 11 și 18 Martie, și anume în cele 4 dintăiu

va prelege presedintele Reuniunii dl D. Coman despre prăsirea pomilor, despre cultura pomilor, despre culesul și păstrarea poamelor și despre întreținerea poamelor; în a 5-a și a 6-a va prelege dl R. Simu din Sibiu, ear' în cele trei din urmă membri vor vieța dl Ioan de Preda, avocat, și vorbi asupra culturii sparanghelului și ciupercilor, despre testamente și donații în cas de moarte și în fine asupra contractelor de moștenire și de susținere. Aceste prelegeri se vor ține în Duminecile amintite și în orele dela 4—6 d. a.

Expoziția de vite cornute împreună cu distribuire de premii în bani se va ține în Mercuria.

Cursul de altoit pomi se va ține în Sebeș.

Cu câte un altoiu (măr pătular) va fi dăruit fie care membru al Reuniunii cu cînșta în Sebeșul-de-sus.

În decursul primăverii se vor distribuie între membri în mod gratuit semințele trifoiu, lucernă, napă de nutreț, orz de Ham și sără de primăvară, cânepă italiană, și în același timp comitetul mijlocește pentru cine l' se va adresa procurarea de semințe bune și mai ieftine.

În scopul răspândirii culturii galilei, membrii vor primi în mod gratuit o grăni etc. de soiul Plaimonth Rocks.

Mașina de sémé nat și altele unelte economice se vor pune spre folosire la dispoziția membrilor.

Între membrii din Fofeldea se va scoate o vițea de rassa „Pinzgau“ și eventual berbeci și 2 oi de rassa Fri landeză.

În scopul întemeierii unui muzeu industrial de casă, se va rețoi apelul în anul trecut.

La cas de an roditor, în toamna aceasta se va pune în lucrare cuptorul de porțel pe sistem „Cazenille“.

Directiunile „Tovărășilor agricole“ ale „Instituirilor de credit săt-șii sistem R. Eisen“ se vor recerca a face comitetul Reuniunii raport amănunțit despre activitatea lor în 1899, în același timp comitetul va insista pentru înființarea de comitete locale de economie și agricultură, și pentru înființarea de comitete de economie și agricultură în satele și comunele agricole.

Membrii împărțasiți anii trecuți semințe de tot soiul, cu pădureți, ouă și se vor recerca a face raport despre rezultatele obținute.

Membrii Reuniunii vor primi la rere pădureți, meri, peri, gutui, cireși etc. Institutul de credit și economie „Buna“ va fi rugat să voteze un ajutor financiar pentru Reuniune.

Adunarea generală pro 1900 se va ține în comuna Sadu.

Reuniunea abonează pro 1900 următoarele foi: „Revista Economică“, „Bunul Econom“, „Landwirthschaftliche Blätter“ și „Erdélyi Gazda“.

Secretarul: V. Tordășian.

seală. Carele cu munițiuni tot nu sosiră și ei au fost siliți să petreacă noaptea nemăncați.

Până târziu în noapte, ei rătăciră prin văi și pe dealuri ca să-și adune morții și răniții și să-și numere perderile de oameni și de arme; peste o sută de dorobanți periseră și mai mulți de patru sute zăceau răniți prin cîrturi.

Bieții oameni n'au închis ochii cât e noaptea, de grija să nu l isbească fără de veste turcii. Au stat încinși și străjuind până'n ziuă. Dar, nici obozeala, nici foamea și veghierea necontenită nu le făcea atâta supărare și neliniște ca gândul că au muncit de geaba și n'au isprăvit nimic. În amarul lor, li-se părea, că au fost bătuți de Turci; întunerecul și liniștea ce de odată s'a lăsat după atâta vuet și îngrozia, și par'că stăteau la marginile pământului încunjurați de primejdii din toate părțile, departe de-ai lor, și dați fără de scăpare morții. Ear lipsa plumbilor și earba de pușcă le topia și puțințelul suflet rămas în oase după atâta trudă.

Și pe lângă toate erau îngrijeași de jalnica veste ce le sosise din partea ceaialtă a Rahovei, de la oastea din Bucovița.

Să ne întoarcem cu gândul puțin înapoi și să ne aducem aminte, că oștirea

noastră se împărțise în două, ca să isbească cetățuile din două părți. De la Loscovăț au lovit-o dorobanții, ear de la Bucovița aveau s'o lovească roșiorii și ulanii ruși cu cinci sute de dorobanți din Mehedinți. Ear de peste Dunăre tunurile noastre de la Bechet aveau să isbească Rahova din spate, în vreme ce vro mite de dorobanți aveau să treacă Dunărea în luntri și să ia pe Turci la răspăr. Și nici dintr'o parte nu s'a isprăvit nimic.

Tunurile de peste Dunăre au bătut toată ziua, dar ghiulelele n'ajungeau până la redute și se perdeau în gol pe câmp. Ear dorobanții n'au apucat să treacă Dunărea. Ast-fel despre partea asta oștirea luptătoare n'a avut nici un ajutor. Dacă l-ar fi avut, ar fi dormit poate noaptea asta în Rahova, în oraș, în culcușuri calde nu prin umedele șanțuri ale văilor.

În partea despre Bucovița a fost și mai rău. Jumătate din mehedințenii trimiși acolo au fost așezăți la podul Hârletului ca să ție drumul Turcilor, ear altă jumătate a înaintat pe dealuri spre reduta din partea aceea. Adevărat, ei n'aveau de gând să se încere cu Turcii, căci prea erau puținii, ear călăreții nu li-ar fi putut da nici un ajutor pe dealuri.

Voiau numai să zădărească pe Turci, să le abată gândul și oștirea într'acolo

ca să poată năvăli dorobanții din partea asta-altă mai cu temeiu asupra Rahovei, pe care ar fi găsit-o mai slab apărată cătă vreme Turcii ar fi avut de lucru și ici și colo.

Până'n ziuă colonelul Crețeanu cu roșiorii săi a început să furnice pe sub poalele dealurilor din partea aceea, ear tunurile câte le aveau vărsară foc cu multă îndărătnicie. Turcii răspundeau și ei virtos. În urmă cele două companii de dorobanți cu colonelul Mateescu, eșiră în fața redutei, prefăcându-se că au de gând să dea năvală. Dar văzând că reduta de-a olo e slab apărată, își luară inima în dinți și s'asvirliră cu dinadinsul spre ea.

Dorobanții înaintară cu stăruință și cu iuțime mai pre sus de ori-ce laudă și ajunseră până la șanțurile vrășmașului. Dar aproape de șanțuri, Turcii îi întâmpinară cu un foc neigător și așa de repede, în cât rindurile mehedințenilor s'au știrbit.

Dar colonelul Mateescu îi tot îndemna și Otenii începură să intre în șanț. Deodată însă, în ploaia de gloanțe, colonelul își simte piciorul pătruns de glonț. Îi isbise plumbul prin genunchi. El face câțiva pași schiopătând, ca să iasă din bătaia pușcilor, dar atunci sosi alt glonț și-l trecu prin celalalt picior prin fluier. Neputend să se mai ție pe picioare, colonelul a căzut.

Comanda a luat-o căpitanul Merișeu. Dar descurajați de focul potopitor al Turcilor, de micul lor număr, și văzând o înfrângere în războiul colonelului, dorobanții eșiră îndărăt, ochind moren, apărași de de escadroanele de roșiori, precum și de două tunuri. În bună rinduală, ei înfrâncăsc într'o vâlcea, după ce s'au înfrâncăsc în voinicește, lăsând pe dealuri aproape o sută de oameni, morți și răniți.

Generalul rus, al Ulanilor, s'a mîndrit și și-a făcut cruce, când a văzut pe mehedințenii cu ce îndrăzneală s'asvirliau Turcii. Ear când s'a întors la Plevna, văzând ca de omine de ei, și chiar în scrișuri i-a lădat cu mare laudă.

Vestea despre înfrângerea mehedințenilor a adus-o un roșior în tabăra dorobanților, târziu în noapte. Și acum acea veste amări și mai mult sufletul văș luptători închiși în reduta cucerită și trași în tabăra lor. Și erau îngrijeași și nici a doua zi nu le vor sosi plumbii merindea. Și se gândiau că dacă lăsar să sosl, începe-vor iarăși lupta de la început ca și când n'ar fi făcut nimic într'o zi de chinuită cu cea de ieri? Și dacă vor putea nici astăzi să străbată în Rahova? Și dacă peste noapte vor sosi ajutor turcesci din Vidin, și roșiorii nu le vor putea tăia drumul?

CALINDARUL NOSTRU PE ANUL VISECT 1900 SE AFLA DE VINZARE

LA
ADMINISTRAȚIA
TRIBUNEI POPORULUI

PREȚUL 25 cr.—50 FILERI.

INZETORILOR SE DĂ UN RABAT DE 20%

Acest calendar, bun și ieftin, curinde pe lângă partea calendaristică și articole dela literatură distinsă I. Slatică, G. Coșbuc, Vasile Goldiș, Enea Iodocș, Uncheașul etc.

Frecare Român să grăbească a-și cumpăra acest calendar făcut anume pentru-ca să găsească în el lucruri plăcute și cărturarii.

NOUȚĂȚI

Arad, 26 Ianuarie 1900.

O bună numire. P. S. Sa Episcopul Romul Ciorogariu referent al Senatului școlar. In locul rămas vacant prin moartea mult regretatului dr. George Popa, care un șir întreg de ani a ilustrat acest post, numirea d-lui Ciorogariu era — așa zicând — indicată: mai bine de douăzeci ani, d-sa a mplinit cu demnitate postul de profesor seminarial și este nu numai între fruntașii corpului nostru profesional, dar unul dintre puținii noștri scriitori, ale cărui scrise au fost și sunt mult apreciate.

In munca ce P. S. Sa Episcopul Goldiș a pornit pentru ridicarea școlilor noastre, nu ne îndoim că prin numirea d-lui Ciorogariu și-a găsit un colaborator de valoare.

Advocat ucigaș. Sub acest titlu apare în „Alkotmány“ (nrul de la 24 c. n.) următoarea știre: „Dr. Nagy János, avocat în Arad, a avut cu un răvan, anume Vasile Peștrilă din Arad (lângă Pauliș) o înverșunată facere de proces. Eri (22 l. c.) Peștrilă a înfățișat la numitul avocat; în deșurșul pertractării s'au certat și avocatul s'a infuriat atât de tare, că a arit la Peștrilă cu un cuțit și l-a înlăntat în peptul acestuia. Peste câte-va minute Peștrilă și-a dat sufletul în cancelaria avocatului. Gendarmeria a aretat pe ucigașul avocat.“

Tulburări între Săcul. In numărul 10 de eri „Gazeta Transilvaniei“ publică următoarele: Eri dimineată au plecat din rașov trei companii de infanterie la Csikzent-Imre, in comitatul Ciucului. Se vorște, că cu ocaziunea comasării țeranilor Săcul s'au opus autorității și inginerilor înărcinați cu executarea lucrărilor și că s'ar produs o tulburare serioasă, in urma căreia s'a vărsat și sânge. Acele companii in armata comună, cari au plecat de aici, au fost reclamate, se zice, de către administrațiune pentru restabilirea și susținerea ordinel. Date sigure lipsesc încă până acum.

Osândiți. In Sabadca tribunalul a săndit pe doi păcătoși, cari au batjocorit Santa cruce și legea creștinească, la câte 4 zile temniță și 200 coroane amendă. Umele acestor ticăloși este Prodány Jakab Zveity Tivadar.

Lipitorile satelor. Foia ungurească din Iașovia, „Felsővidék“, publică niște date statistice uimitoare despre năvala străinilor in țară de prin Galiția, cari in comitatele dela ranița de mează-noapte fac peste puțină aiul creștinilor. Eată câteva din aceste date: In comitatul Sáros: Dintre 2537 locuitori ai comnei Zboro 642 sunt venetici (vrel); in comuna Bechero dintre 670 locuitori 31 sunt străini; in Hosszúrét dintre 65 sunt 30 venetici; in comuna Smlino între 575 sunt 42; in Váradka dintre 330 sunt 28 venetici; in Luko între 671 sunt eniți străini 112; in Tót-Raszlavicza dintre 60 locuitori sunt 100 venetici; in Alsó-Tomornik dintre 340 locuitori 88 sunt stră-

ini; in Ladomér dintre 811 sunt 254 venetici. Comunele dela granița ale acestui comitat sunt pline cu venetici fără țeară din Galiția. Chiar și in satul cel mai mic se găsesc cel puțin 10—15 venetici. — Tot astfel stă și in comitatul Zemplin. Locuitorii, mai ales slovaci, din comunele Havaj, Hocsa, Nagy-Berezsnyice, Mező-Laborcz, Izbugya-Hraborez, ne mai putând trăi de străinism in țeara lor, — își părăsesc vetrele și pleacă in America, ear' casele lor rămân pradă in mâinile veneticiilor din Galiția. Așa, de pildă, între 2234 locuitori ai comunei Stropko 928 sunt venetici din Galiția, va să zică, 45 la sută din populațiunea comunei.

Comentariul — să și-l facă cetitorul însuși!

Urmările unei rele alegeri. Ni-se scriu următoarele rinduri: In 14 Ianuarie n. a. c. in comuna Șeghistel (Bihar, in cercul Văcăuului) s'a făcut alegere de jude comunal. O mare parte din oameni, fiind nemulțumiți cu nou-alesul jude, și-au răsunat in chipul cel mai grozav impotriva judeului: încă in aceeași zi peste noapte și-au aprins casa, șura și tot ce avea in giurul casei, prefăcându-i-l: toate in cenușă.

Logodnă. Dl Cornel Popescu, absolvent in teologie, și-a încredințat de fiitoare soție pe d-șoara Evuța Hirișiu din comuna Crista Miniș. Să fie in cias bun!

Hymen. Ni-se anunță cununia dlui Dr. George Morariu, medic-primar in Turnu-Severin, cu domnișoara Adela C. Iacob, ce se va celebra Duminecă, in 23 Ianuarie st. v. (4 Februarie n.) a. c. in biserica „Adormiri Maicei Domnului“ din T.-Severin. — Trimitem sincere felicitări!

Petrecere cu joc in Șomcuta-mare. Ni-se trimite spre publicare următoarea invitare: „Reuniunea de cântări a plugarilor Români din Șomcuta-mare“ arangează la 4 Februarie 1900 st. n. in sala școlii române conf. din loc petrecere restrînă cu joc, la care cu toată onoarea invită a participa. Comitetul arangiator. Prețul intrării: 1 coroană pentru persoană. Jumătate dinvenitul curat e al fondului reuniunii; ear' jumătate al fondului școlii confessionale române. Inceputul petrecerii la 6 oare seara. La 12 oare din noapte cină comună. Intre pauze coriștii plugari vor desfăta publicul cu mai multe cântece.

Bal in Năsăud. Corpul profesoral de la gimnasiul superior fundatiional din Năsăud va arangea un bal la 10 Februarie st. n. 1900 in sala de gimnastică de la gimnasiul de acolo. Inceputul la 8 oare seara. Prețul intrării de persoană singuratică 2 coroane; ear' de persoană in familie 1 cor. 60 fl. Venitul curat este destinat in favorul fondului școlarilor bolnavi.

Bisericeă nouă in Arad. Ordinul minoriților din Arad au hotărît ca in locul bisericeii vechi, care stă de 200 ani, să zidească o nouă biserică rom. cath. mult mai mare și mai pompoasă ca cea de azi. Planul marel și deja gata, după care turnul noii biserici va fi înalt de 60 metri. Preliminarul de spese e de 600.000 coroane. Naia bisericeii va ave în lungime 65 metri și va încapă 3000 de oameni, până când in cea de acum abia încap 800 persoane. Cu noua biserică, centrul Aradului va fi mult împodobit.

Pecetea lui Iancu. La biuroul Asociațiunei din Sibiu a sosit zilele trecute o prețioasă relicvie. Este un sigil (pecete) al scumpului nostru erou Avram Iancu. Sigilul sau pecetea a fost găsită in grădina țeranului Jurca Rusan al Tocului din comuna Blășeni, lângă Brad. In această grădină se oprise adevă odată Iancu pentru a scrie o epistolă. A scris-o la o masă in grădină și acolo s'a perdut sigilul, probabil in earbă, căci ori-cât l'a căutat, nu l'a mai aflat. Cu câți-va ani înainte însă, arând in grădină, țeranul Rusan a aflat sigilul, și acum l'a dăruit Asociațiunei transilvane, pentru a fi pus in viitorul mușeu dela Sibiu. Pe sigil, care se vede a fi de fier, e scris numele întreg al viteazului nostru „Avram Iancu“.

Cea mai mică princesă română. „Kölnische Zeitung“ primește din Gotha urm-

toarea telegramă: Copila de curând născută a moștenitorului tronului român a fost botezată in capela rusească a castelului Friedenstein după legea ortodoxă.

Revărsare. In România, Dunărea s'a vărsat pe o mare întindere. Multe sate sunt primejdite. Comuna Poteliu e între gheturi. Apele Dunărei tind însă să se retragă.

In județul Vlașca: starea e și mai rea. Câteva sate au fost inundate și părăsite de locuitori. Orașul Giurgiu e chiar amenințat. S'au luat măsuri de apărare. Aci apele Dunărei continuă să crească.

La Galați și Brăila starea urmează a deveni îngrijitoare. Dunărea a crescut cu 5 centimetri in fața acestor porturi.

Ostroavele dela gura Siretului și malul opus portului Galați sunt sub apă.

Și aici s'au luat măsuri in contra-inundațiilor.

Un proces uriaș. Marele proces al „brigantagiului“ din insula Sardinia se va începe in curând inaintea tribunalului din Sassari. In acest proces sunt 400 de acușări și 2000 de martori, ear' actul de acușare se extinde pe 80 volumuri. Cel mai de frunte dintre acușări este femeia Serra Sonna, o figură ca din povești de cele mai sensaționale. Schimbându-și portul și îmbrăcându-se ca bărbat, numita femeie a străbătut cu pusca la umăr întreaga țară, îmbrăbătând la luptă pe briganti, cari o numiau „La reine“ (regina). Al doilea acușat de căpetenie este preotul Jodine, apoi un primar, un proprietar de pământ, un croitor, un avocat, un medic, cu un cuvânt, fruntea societății din Sardinia. Abia este familie pe insula întreagă, care să nu fie amestecată in acest proces uriaș. In multe comune procesul e ținut ca o mare jale națională. Femeile îmbracă haine de jale, preoții arangează conducători și toți își dau silința să iasă nevinovați, înfricând marea mulțime de martori.

Nebun. „Arad 68 Vidéke“ de eri primește din Timișoara știrea — ear' noi o dăm cu rezervă — că dl Simeon Popescu, fostul protopop al Sibiiului, care de mai mulți ani se dusesse in România, in urma neînțelegerilor ce avusese cu metropolitul Miron, a fost găsit nebun pe ulițele Timișoarii. Numitul ziar zice, că protopopul striga oamenilor: „Tăcere, cați sfântul moment!“... El a sosit la Timișoara de vreo trei zile, venind dela București. S'au găsit la el acte, din care se poate stabili identitatea lui.

Duel. Din Oradea se scrie, că tinerul patriot Jeszenszky Béla, student universitar s'a bătut in duel cu sublocotenentul László Imre, pe care îl vățemase pe când era voluntar. A plătit scump ofensa către ofițer: acesta l'a tăiat adică greu la umăr.

Greșeli cu banii cei noi. Era de prevăzut, că la introducerea obligătoare a banilor noi greșeli se vor ivi multe și in multe părți. Dar mai ales este expus și aci poporul cu mai puțină carte. O știre ce sosește acum din Budapesta însă arată, că primejdie se poate întâmpla chiar și la locuri din cele mai obișnuite cu banii și cu socotelile acestora. O bancă frantașă din Budapesta la păt-o Sâmbăta trecută, Cassarul ei, un ofițier constiincios altminterlea, pentru un cec de 40.000 coroane — a plătit unui mare comerciant din capitală suma de 40.000 florini. La facerea bilanțului, cassarul cu spaimă a observat greșeala și după multă spargere de cap și-a adus aminte de solvirea sumei la mâna comerciantului. A înștiințat pe șeful său și pe directorul Băncii, cari, convingându-se de nevinovăția cassarului, — au pășit cu cea mai mare energie impotriva comerciantului și au pretins restituirea sumei de 20.000 fl. (40.000 coroane). La început acesta a negat că a primit indoită suma; in cele din urmă însă a fost silit să recunoască și a plătit inapoi prisosul de 40.000 coroane.

Facem atenți pe toți cetitorii noștri, să fie cu ochii în patru la operațiunile lor cu banii noi, căci altminterlea ușor o pot păși foarte rău și paguba cu greu se poate repara.

Cas de moarte. Fruntașul nostru din Pecica-română, Teodor Orga, a îndurat o grea lovitură a sorții. Frumosul și inteligentul său flu, lumina ochilor săi. Remus, soldat la artileria din St.-Nicolaul-mic, a încetat din viață. Duioșii părinți și-au dus scumpul cadavru in cimiterul din Pecica. Dumnezeu să-i mângăie.

Necrolog. Ni-se scrie din Cuiedi următoarea veste tristă: Joi, in 6/18 Ianuarie a. c., după lungi și grele suferințe a încetat din viață dna preoteseă Letiția Micuța născ. Stoia, soția iubită a părintelui Terențiu Micuța din Cuiedi, in vârstă de 20 de ani și in al 5-lea an al fericitei sale căsătorii, lăsând in cea mai adâncă jale pe soțul său iubit, pe scumpul său mititel Aurel și Aurora, pe nemângăiata mamă Ecaterina Stoia n. Secula, un număr considerabil de rudeni și cunoscuți, cum și pe toți credincioșii din comună. Osămintele scumpei defuncte s'au așezat spre vecnică odihnă Duminecă, in 9/21 l. c. in cimiterial gr. or. românesc de acolo. — Fie-i țărina ușoară și amintirea vecnică, ear' înfristatei familii Dumnezeu trimită să-i mângăierea la sa

Catastrofă pe mare. Se telegrafează din Hamburg că vaporul „Carl“ mergând de la Christiania spre Sunderland, s'a cufundat in mare. Atât marinarii, cât și călătorii, afară de un singur om, s'au înecat toți.

Un învățător pensionat și bine calificat care a înfrințat cor in 9 comune și conduce cu măiestrie și acum un cor bun, se recomandă pentru ori ce lucru de cancelarie, școlar ori bisec sc. Adresa la administrațiunea ziarului nostru.

Raportul comitetului de supraveghiere al bancei „Sentinela“, către adunarea generală.

Onorată adunare generală! Examinând registrele, bilanțul și contul profitului și al perderilor, conform § ului 40 din statute, le-am aflat in cea mai bună ordine; asemenea controlând și administrarea in decursul anului, precum și propunerile direcțiunii in privința împărțirii profitului curat, suntem de acord cu acela și propunem a da direcțiunii și comitetului de supraveghiere absoluturul. Satul-nou, in 22 Ianuarie 1900.

Comitetul de supraveghiere.

Posta redacției.

— D-șoarei Maria Beca, in Tâșad: Publicăm in numărul de azi. Vă rugăm să ne trimeteți încă din colecția ce aveți.

— D-lui George Baderca, in Mehadica: Vă puteți adresa la Comitetul central al „Asociațiunii transilvane“ in Sibiu și la Academia română in București.

— D-lui Ioan Suciu jun. in Băiești: Adresați-vă la ori-și-care librărie (prăvălie de cărți), de pildă: la librăria Ciurcu in Brașov, W. Krafft in Sibiu etc.

N. M. Topoloveț. Mulțumim pentru informațiune. Deoarece ce întreaga afacere este deja la consistor și chiar împărțită pentru a fi referată, nu ne mai permitem a reveni asupra afacerii. Vor judeca cei competenți.

Giulița. Toate actele referitoare la isprăvile aceluia avocat, sunt la tribunalul din Oradea-Mare. Poți cere ca pe cale oficială ele să fie aduse la locul unde te judeci cu M. Copii poți scoate (despre curăntare) la tribunalul din Arad.

D. M. Biserica Albă. Pentru Nrul acesta a sosit târziu. De altminteri și noi avem toată stima pentru părintele Brinzeiu, a cărui întâmpinare se va și publica in alt număr.

G. Dârlea și Fl. Cilb, Măscu. Se vor publica ceva mai târziu, că sunt multe la rând.

Laic, Sibiu. Fiind acolo, îți va fi mai ușor ca nouă d'acii, să afii cauza pentru care numita „ilustritate“ a recentului trecut național a lipsit de pe lista celor invitați la „prânzul festiv“. De altfel chestia nu e tocmai așa de importantă, ori-cât de „caracteristică“ o crezi.

Pecica. Dacă așa s'a întâmplat la înmormântarea lui Romul Orga, credem că ven. consistor va lua măsuri ca batjocuri să nu se mai întâmple într-o comună așa fruntaș și cu țeranii cinstiți, ca T. Orga.

Posta administrației.

Dlor: N. Bogdan in Ezeres; P. Mois in V.-Hunyad; Simeon Bulcu, in Somosches, Ioan Nicola in Resița, Traian Balomir in Balomir, Mihail Patesan in...? M. Linul in Năsăud, Ioan Ioachim, George Furdul in Brăncieca. Pentru a Vă pute expeda cărțile ce ați binevoit a comanda la noi, Vă rugăm a ne trimite prețul lor prin mandat postal, căci altcum cu rambursă-cum cereți.—Vă vine prea scump porto postal.—Prețul pentru un Amicul Poporului e 50 cr. și un Calendar 30 cr. la cari e a se mai adăuga 5 cr. de fie-care exemplar pentru porto postal.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Red. respons.: Ioan Russu Șirianu.

ECONOMIE.

Grâne.

Prețurile de la 22 Noemvrie.

	Arad:	B.-Pesta
Grâu Aprilie fl.	7.10—7.30 fl.	7.96—7.87
Octomvrie		8.02—8.03
Cucuruz Maiu	3.80—3.90	5.—5.01
vechiu	5.—5.20	5.20—5.50
Orz vechiu		5.65—6.60
nou	5.40—5.50	
Secară Apr.	5.60—5.70	6.42—6.44
vechiu		6.10—6.35
Ovăs Apr.	4.40—4.50	5.6—5.8
Oct.		4.90—5.28

Cursul pieții din Arad.

Hârtie-monetă română	Cump. fl.	9.48	vând	9.52
Lire turcești		—	—	—
Imperiali (15 R. aur)		18.90		19.—
Ruble rusești 100 h		126.—		127.—
Galbeni		5.58		5.62
Napoleon-d'or		9.48		9.52
100 Marce germane		58.50		58.95
Livre sterling		11.90		12.50

Spirit:

	21 Oct.
Spirit rafinat; cu toptanu	55.50
" " cu micu	56.50
" brut cu toptanu	54.50
" " cu mic	55.50

Porci:

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate:		cr. p. kg.
bătrâni 320—380 kg.	40—42.	" "
tineri 320—390 "	44—44.5	" "
" 250—390 "	44—45	" "
" până 250 "	45—46	" "
mijlocie 240—260 "	47.5—48	" "

La administrația

„Tribunei Poporului“

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri și broșuri:

„Teoria dramei“ de Dr. Iosif Blaga. Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin Ioan Genț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept“ de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Pacățeanu Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse“ de Iudita Se-cula, Prețul 50 cr.

„Juvenilia“, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritul“, de Petru Vancu. Prețul 50 cr.

„Pribeag“, de I. Sceopul. Prețul 75 cr.

La facerea comandelor, cari se vor efectua prompt, rugăm a se adauge și spesele de porto postal.

Administrațiunea „Trib. Pop.“

„Biblioteca Teatrală“, apare în Brașov ediția Societății de teatru Român. Broșura 7 cuprinde „Unde dai și unde creapă“, comedie în 2 acte Al. Cosmar, localizată de Iuliu Popescu. Numele dlui Iulia Popescu, mai ales ca traducător și localizator al mai multor piese de teatru, este cunoscut și apreciat la noi. D-sa a tradus și „Bustul“, jucat cu atâta succes de diletanții români din Sibiu, înainte cu 5 ani. Piesa de mai sus desigur va fi primită cu plăcere și diletanții români vor juca-o cu predilecție. Noi o recomandăm cu toată căldura. Este o localizare bună a unei piese teatrale de valoare.

A apărut în editura de arte grafice „Minerva“ din București „Călimdarul Minervei“ pe anul 1900 cuprinde o mulțime de lucruri frumoase și instructive.

O carte bună. Distinsul nostru profesor din Brașov, Dl Vasile Goldiș a lucra o folositoare carte școlară: „Geografia pentru școlile populare, întocmită pe baza planului Ministerial de învățământ. Partea primă (pentru clasele III și IV), cu numeroase ilustrațiuni și harte colorate.“ Editura librăriei Ciurcu Brașov. Prețul unui exemplar 35 cr. Materialul tratat se estinde pe 68 pagini, în ordinea următoare: „1. Regiunile lumii, 2. Comuna, 3. Locuitorii și ocupațiunea lor, 4. Religiunea și limba locuitorilor, 5. Hotarul comunei, 6. Drumurile, 7. Apele curgătoare, 8. Apele stătătoare, 9. Mijloacele de comunicațiune, 10. Insulă, peninsulă, golf, 11. Șesul, 12. Dealuri și văi, 13. Orizonul, 14. Desemnarea regiunilor lumii, 15. Harta, 16. Cercul, 17. Comitatul, 18. Ungaria. — II. „Ungaria și Europa.“ (Materialul clasei a IV-a.) Ținutul muntos din Sudost. Câmpia Ungariei. Ținutul muntos Nordostic, Ținutul muntos Nordvestic, Ținutul deluros Sudvestic. Orașul Fiume și ținutul lui. Ungaria în genere. Terile aparținătoare Ungariei. Europa în genere.“ La toate capitulele e alăturată câte o hartă colorată.

O recomandăm cu toată căldura învățătorilor noștri.

Exerciții intuitive și gimnastice, manual pentru învățătorii școlilor populare române, întocmite după plan, de Ioan Tuduceșcu, învățător în Lipova. Ediția a III. Prețul unui exemplar: 30 cruceri.

O nouă carte folositoare. Sub titlul: „Amicul Poporului, îndreptător în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român, de Titu Vuculescu, pretor, a apărut tocmai acum în tipografia „Tribunei Poporului“ în Arad o carte în adevăr folositoare pentru popor. Ea se extinde pe 148 pagini, în format 8° mare, cu un tipar frumos și bine îngrijit, broșată elegant și scrisă într'un limbajiu la înțelesul poporului. Cuprinsul pe scurt al bogatului material al cărții este următorul:

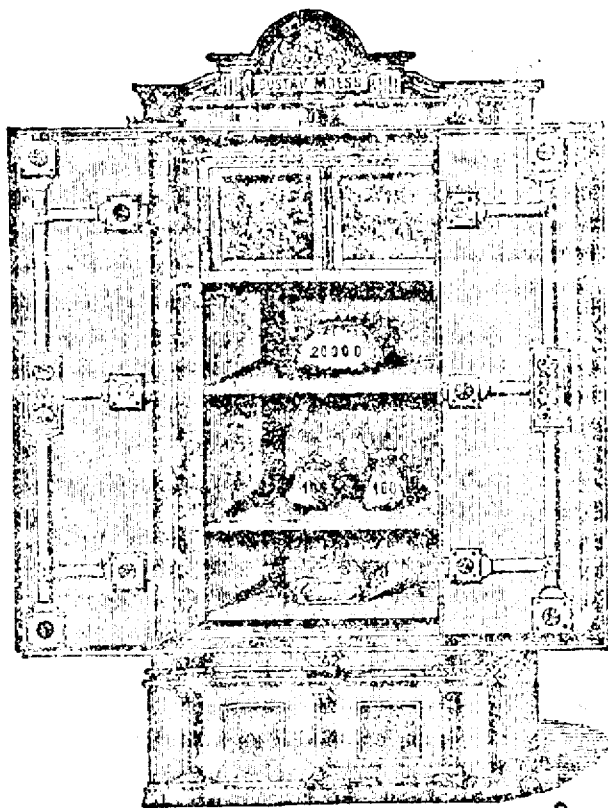
I. Agricultură. — II. Ape (mori de navigare, broduri, plute). — III. Boalele și strarea vitelor. — IV. Cause comunale. — V. Drumuri și vama. — VI. Finanțe. — VII. Industrie. — VIII. Judecătoria. — IX. Matriculele de stat. — X. Militare. — XI. Mine (Ocnărit). — XII. Moștenire. — XIII. Ordinea publică (Ajutor la nenorociri, Ajutorarea săracilor, Adunări publice, Ajutorarea cu zăloage, Boalele epidemice, Birt, Curățirea coșurilor (hornuri), Curățirea țeștelor, Calea ferată, Cetățenia de stat, Cortarea, Edificări, Instruarea în joc, Inșani (descoperiri), Legea de presă, Lucrări găsite, Măsurarea bucatelor, Monumente istorice, Ospătării, Plata medicului, Poșta (Terguri), Poșta, Privilegiu (Patente), Protecțiunea focului, Societăți (bănci, case păstrare), Site de aramă, Sdrăne, Seme de bucate, Instanțieri, Școală secretă, Trecerea în altă țeară, Țigărie, Vânzarea bureților, Vânzarea puști și prav de pușcă, Veninuri). — XIV. Orfanale. — XV. Păduri. — XVI. Pescărie. — XVII. Religiune. — XVIII. conlă. — XIX. Sănătatea publică. — XX. Servitori. — XXI. Vénat.

Ori-ce daraveri, pe cari poporul le are aproape zilnic atât cu direcțiunile administrative, cât și cu judecătorile din patrie, cărturarii din țară vor afla în cartea aceasta tot la un loc, bine lămurite și spuse în limbă populară și înțeleasă de toți.

Prețul acestei cărți folositoare este numai 1 coroană (50 cruceri) și se poate comanda atât la arad în M.-Pécska, cât și la administrațiunea „Tribunei Poporului“.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune“, un volum de Alfred Kormos, trad. de Constans Pop, funcționar la „Albina“. Căruia foarte importantă pentru membrii de direcțiunea tuturor institutelor școlare și a ori-cărui societăți pe acasă. Costă 1 fl. 50.

Fabrică de Casse.

In atelierul meu se construiesc

Casse de fer

obiceinute, din cel mai solid material, sigure contra focului și spargerei.

Casse-Panczer

pentru bănei, construite din cel mai veritabil oțel.

Ori-ce spargere e absolut imposibilă fie cu ori-ce instrument anume meșteșugit pentru scopul acesta.

Garantez pe deplin că în termia de 24 ore aceste casse nu se vor pute găuri.

Rog deci On. public, care are trebuință de Casse de fer, să mă onoreze cu încrederea și cu comandele sale, asigurându-l că va fi pe deplin satisfăcut.

Pentru biserici și comune liferez casse pe lângă solvire în rate după învoială.

Lista prețurilor gratuit și franco.

Cu distinsă stimă:

GUSTAW MOESS

fabrică de casse

SIBIU Strada Poplăcei-mari Nr 8.

866 14—

Calindarul nostru

pe anul visect 1900

ca prim călimdar scos în tipografia noastră

a apărut tocmai acum

cu ilustrațiuni, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. poro postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați

a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului“

La comande mai mari de 10 exemplare

dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului“.